

EUROBAROMETER 66

JAVNO MNIJENJE U EUROPSKOJ UNIJI

JESEN 2006.

NACIONALNI IZVJEŠTAJ

HRVATSKA (Croatia)

Ovo je istraživanje zatražila i uskladila Opća uprava za komunikacije.

Ovaj je izvještaj proizveden za Delegaciju Europske komisije u Hrvatskoj

Ovaj spis ne predstavlja gledište Europske komisije.

Sadržana tumačenja i mišljenja isključivo su autorova.

Uvod

Istraživanje javnoga mnijenja Standard Eurobarometer provodi se dva puta godišnje. Ovo, 66. po redu (EB 66), provedeno je između 6. rujna i 10. listopada 2006. u svih 25 država članica Europske Unije, u dvjema pristupnim zemljama: Bugarskoj i Rumunjskoj, te u dvjema kandidatkinjama u pregovorima: Hrvatskoj i Turskoj (u Makedoniji, kojoj nadnevak za početak pregovora nije još određen, istraživanje nije provedeno), kao i u dijelu Cipra koji je pod turskom upravom. Ovo je peto takvo istraživanje koje je obuhvatilo Hrvatsku.

Tijekom polugodišnjega razdoblja između posljednjih dvaju istraživanja Standard Eurobarometera Finska je od Austrije preuzela predsjedanje Europskom Unijom.

Hrvatska je u pregovorima s Europskom unijom u Bruxellesu, 11. prosinca otvorila i privremeno zatvorila Poglavlje o obrazovanju i kulturi te su time pregovori Hrvatske o članstvu odvojeni o pregovora Turske. Poglavlje o obrazovanju i kulturi drugo je poglavlje koje je Hrvatska otvorila i zatvorila od početka pristupnih pregovora, nakon Poglavlja o znanosti i istraživanju, koje otvoreno i privremeno zatvoreno 12 lipnja.

Povjerenje hrvatske javnosti u Europsku Uniju ponovno je u padu. U proteklih se pola godine smanjilo za pet indeksnih bodova, na 33 posto, što je devet bodova manje od do sada najvišega zabilježenoga (42%), u ujesen 2004. Najnižu je dosadašnju razinu, samo 28%, bilo je doseglo u proljeće 2005. U proteklih se šest mjeseci za dva indeksna boda povećao i postotak hrvatskih ispitanika koji u Europsku Uniju nemaju povjerenje, pa ih je sada 53%.

Dok su prije pola godine i u Hrvatskoj u većini bili oni koji su očekivali korist od članstva, sada se njihov broj smanjio za tri, a broj onih koji ne očekuju korist povećao za četiri indeksna boda, pa su potonji preuzeli vodstvo (42:46%). Kada se, pak, pita smatraju li da je članstvo Hrvatske u EU općenito dobra stvar, pozitivno odgovara deset indeksnih bodova manje Hrvata, samo 32 posto, dva indeksna boda manje nego prije pola godine.

Za nastavak proširenja EU zalaže se ispodpolovična većina Europljana, a zamalo dvotrećinska većina Hrvata. Ustav EU Hrvati podupiru čak nešto više nego stanovnici EU25, no, prosječna je potpora s obje strane granice zamalo dvotrećinska. Ustav podupire većina ispitanika u svim zemljama.

Naručitelj istraživanja Standard Eurobarometer je Opća uprava za komunikacije Europske komisije, a proveo ga je konzorcij TNS Opinion & Social, koji čine Taylor Nelson Sofres i EOS Gallup Europe. U Hrvatskoj je podatke prikupila agencija Puls, a obradio ih je i izvještaj napisao dopisnik Večernjega lista iz Bruxellesa Stojan de Prato.

Glavne teme ovoga istraživanja su:

1. **Klima mišljenja:** a) zadovoljstvo životom, b) kratkoročna očekivanja, c) povjerenje u glasila i ustanove, d) stav prema članstvu vlastite zemlje u EU, e) dobrobit za vlastitu zemlju od članstva u EU, f) dva najvažnija pitanja u zemlji, te g) mišljenje o ulozi SAD-a i EU u svijetu
2. **Gospodarstvo i zapošljavanje:** a) prednosti i nedostaci članstva vlastite zemlje u EU, b) mišljenje o općenitome učinku jedinstvenoga tržišta, c) mišljenje o međunarodnoj konkurentnosti nacionalnoga gospodarstva u usporedbi s razdobljem prije 10 godina, d) stav o globalizaciji, e) prioriteti za poboljšanja u europskome gospodarstvu, te f) mišljenje o stanju nacionalnoga i europskoga gospodarstva, te zaposlenosti u vlastitoj zemlji
3. **Europska politička unija:** a) Osobna potpora razvoju europske političke unije, b) mišljenje o tome treba li odluku o pojedinim područjima prepostiti nacionalnoj vladi, EU, ili je treba usvojiti zajednički, c) mišljenja o pojedinim europskim politikama ili ciljevima, d) tri glavna prioriteta EU, e) QA35, f) mišljenje o mogućim učincima Ustavnoga ugovora, g) mišljenje o nužnosti ustava za djelovanje europskih ustanova
Proširenje: a) potpora daljnjem širenju EU, b) potpora članstvu pojedine od pristupajućih, kandidatskih i moguće kandidatskih zemalja, te c) mišljenje o europskoj pripadnosti Turske, utjecaju njezina članstva na EU, te promjenama koje Turska mora provesti da postane članica
4. **Vrijednosti europskih građana:** a) mišljenje o vlastitoj ulozi u EU i razumijevanju njezina djelovanja, b) mišljenja o osobnim slobodama, snošljivosti, useljavanju, slobodnome tržišnome natjecanju, vjeri, kanabisu, istospolnim brakovima, te odnosu rada i slobodnoga vremena, c) tri najvažnije vrijednosti, te d) mišljenje o tome koliko blisko zemlje članice EU dijele vrijednosti

Reprezentativni uzorak građana starijih od 15 godina, na kojemu je ispitivanje provedeno, obuhvatio je ukupno 29.152 ispitanika – 24.565 stanovnika EU-a 25, 4087 iz pristupajućih i kandidatskih zemalja (od toga 1000 stanovnika Hrvatske), te 500 stanovnika dijela Cipra pod turskom upravom. Sa sudionicima istraživanja ispitivači su razgovarali izravno u njihovim domovima.

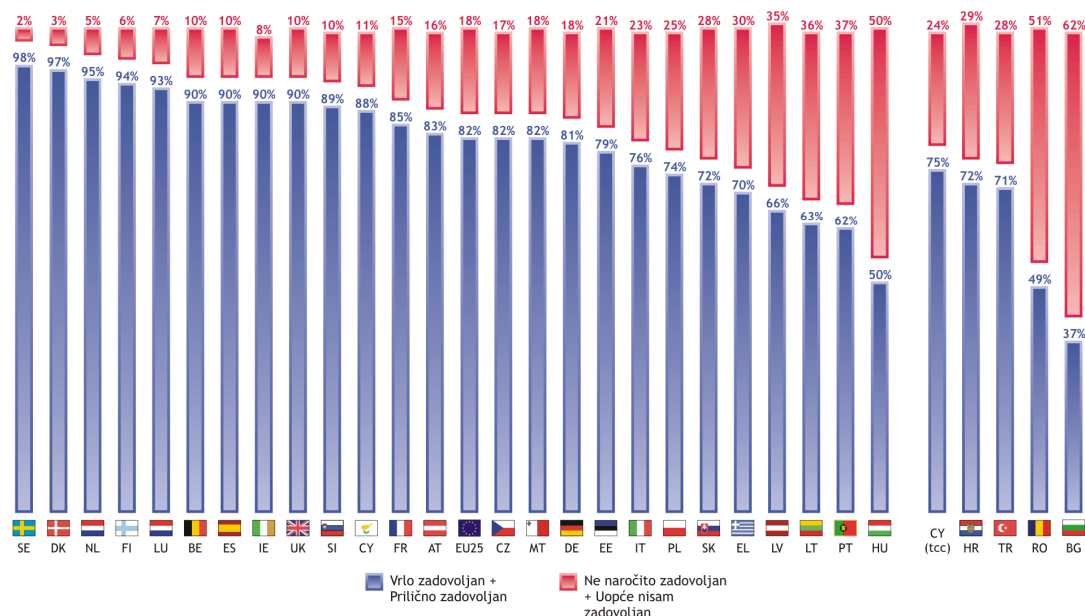
Svi su rezultati ispitivanja procjene, čija pouzdanost varira ovisno o veličini uzorka. Tako je na uzorku od 1000 ispitanika (koliko ih je bilo u Hrvatskoj), pri rezultatu od 10 ili 90 posto moguće odstupanje 1,9 indeksnih bodova; pri 20 ili 80 posto 2,5 bodova, pri 30 ili 70 posto 2,7 bodova, pri 40 ili 60 posto 3 boda, a pri 50 posto 3,1 bod. Katkad zbroj podataka ne iznosi 100, nego 99 ili 101. Nije riječ o pogrješci, nego o odstupanju nastalom zbog zaokruživanja, pri kojemu se, na primjer, rezultat od 1 do 1,49 prikazuje kao 1, a od 1,5 do 2 kao 2. Različite se metode zaokruživanja usvojilo za grafikone i druge nositelje podataka, pa stoga se prikazane brojke mogu razlikovati za postotak pri zbrajanju pojedinih polja.

Kada se u tekstu rabi izraz Hrvat ili Hrvatica ne misli se na nacionalnu, nego na građansku pripadnost. Izraz Europljanin odnosi se, pak, na ispitanika koji je građanin neke od država članica Europske unije.

1. Klima mišljenja

1.1 Zadovoljstvo životom

Pitanje: QA3. Sveukupno gledajući, jeste li svojim životom vrlo zadovoljni, prilično zadovoljni, ne naročito zadovoljni ili niste uopće zadovoljni?

Hrvati su prosječno prilično zadovoljni svojim životom, iako 10 indeksnih bodova manje od prosjeka građana EU25. U zadovoljstvu se ne razlikuju od Turaka, a mnogo su zadovoljniji od Bugara i Rumunja. U EU25 nezadovoljniji su od Hrvata Mađari, Portugalci, Litavci, Latvijci i Grci. U proteklih je pola godine zadovoljstvo životom u Hrvata poraslo za dva boda, a u EU25 za jedan. Od novih zemalja članica Hrvate su zadovoljstvom pretekli i Slovaci, nakon što su to u prethodnome polugodištu učinili Poljaci. U proteklome je polugodištu raslo zadovoljstvo svih novih građana EU, osim Mađara, koji su sada četiri boda nezadovoljniji.

U Hrvatskoj su muškarci nešto zadovoljniji od žena (73:70%), dok zadovoljstvo općenito opada sa starenjem. Najzadovoljniji su tako mladi do 24 godine starosti (85%), a najnezadovoljniji stariji od 55 (62%). Regionalno, iznadprosječno su zadovoljni Zagrepčani (80%) i Dalmatinci (78%); slijede stanovnici Istre, Rijeke i

Gorskoga Kotara, koji su u hrvatskome prosjeku (71%), a za njima stanovnici Sjeverne Hrvatske (67%) i Slavonije (65%); najmanje su zadovoljni Ličani i stanovnici Banovine (54%).

1.2 Kratkoročna očekivanja

Kakvi očekujete da će biti idućih 12 mjeseci kada je riječ o...

	Bolje		Lošije		Jednako		Ne zna	
	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH
Vašem životu općenito	34%	34%	12%	15%	51%	49%	3%	2%
Gospodarskome stanju u vašoj zemlji	20%	20%	35%	37%	40%	38%	5%	4%
Gospodarskome stanju u vašemu domaćinstvu	24%	27%	19%	20%	55%	49%	2%	3%
Stanju zaposlenosti u vašoj zemlji	23%	21%	34%	38%	38%	36%	5%	6%
Stanju vaše osobne zaposlenosti	23%	22%	9%	10%	60%	49%	8%	20%

Hrvati se u kratkoročnim očekivanjima ne razlikuju mnogo od građana EU25, dok je ta razlika mnogo izraženija u usporedbi očekivanjima ispitanika iz dviju skorašnjih novih članica EU Bugarske i Rumunjske. Većina i Hrvata i Europljana ne očekuje značajnije promjene u sljedećih godinu dana, osim što se i jedni i drugi plaše pogoršanja stanja zaposlenosti u svojoj zemlji. U Hrvatskoj su muškarci veći optimisti od žena, a regionalno po optimizmu prednjače Zagrepčani i Dalmatinci.

1.3 Povjerenje u ustanove

Vjerujete li sljedećim ustanovama?

	Naginje vjerovati		Naginje ne vjerovati		Ne zna	
	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH
Tisku	44%	33%	49%	60%	6%	7%
Radiju	63%	50%	29%	42%	8%	7%
Televiziji	53%	46%	42%	48%	5%	5%
Internetu	34%	34%	35%	36%	30%	30%
Domaćem pravosuđu	46%	23%	48%	70%	6%	7%
Policiji	64%	40%	31%	55%	5%	5%
Vojsci	69%	56%	21%	37%	10%	7%
Vjerskim ustanovama	44%	53%	45%	40%	11%	7%
Sindikatom	38%	33%	46%	55%	16%	12%
Političkim strankama	17%	7%	76%	88%	7%	5%
Vladi	30%	17%	62%	76%	8%	7%
Saboru	33%	19%	58%	73%	9%	8%
Europskoj Uniji	45%	33%	40%	53%	14%	14%
Ujedinjenim Narodima	51%	36%	34%	47%	15%	16%
Potrošačkim udrugama	64%	50%	22%	34%	14%	15%

Povjerenje u tisak prije pola godine nije se propitivalo, a u usporedbi s lanjskom jeseni smanjilo se za dva indeksna boda, dok je nepovjerenje tri boda veće. U EU25 tisku vjeruju zamjetno više nego u Hrvatskoj, iako su oni koji mu ne vjeruju u relativnoj većini.

Povjerenje u Radio u EU25 je u međuvremenu poraslo za dva a u Hrvatskoj se smanjilo za bod. Kao najinteraktivnije glasila, radio se i u EU25 i u Hrvatskoj i dalje doživljava najvjerodostojnijim.

Povjerenje u televiziju u EU25 je iznadpolovično i ostalo je na lanjskoj razini, dok se u Hrvatskoj za tri boda smanjilo pa su oni koji televiziji ne vjeruju prešli su u većinu. Internet kao da zbunjuje i Europljane i Hrvate, pa je nešto više onih koji podacima na mreži ne vjeruju od onih koji im vjeruju, dok gotovo trećina ne zna što bi odgovorila. S pravom, jer je teško na ovako postavljeno pitanje dati jednoznačan odgovor – neki su podaci do kojih se može doći na internetu, naime, točni, dok drugi mogu biti plod neznanja ili namjerne manipulacije. Pitanje o povjerenju u internet u ranijim se istraživanjima nije postavljalo.

Domaćemu pravosuđu prosječno vjeruje dvostruko više Europljana nego Hrvata, iako su oni koji mu ne vjeruju u EU25 u zamalo polovičnoj, a u Hrvatskoj u više nego dvotrećinskoj većini. U proteklih se pola godine u EU25 povjerenje u pravosuđe smanjilo za dva indeksna boda, dok je u Hrvatskoj ostalo jednako. No, onih koji pravosuđu ne vjeruju u Hrvatskoj je sada četiri boda više nego prije godinu dana, usprkos činjenici da se broj neriješenih sudskih sporova počeo smanjivati.

Povjerenje u policiju u Hrvatskoj se u proteklih godinu dana smanjilo za šest, a nepovjerenje je poraslo za sedam indeksnih bodova, kako zbog niza neriješenih zločina tako i zbog učestalijega policijskoga nasilja. U EU25 povjerenje se u međuvremenu smanjilo a nepovjerenje poraslo za bod.

Iako vojsci i dalje vjeruje iznadpolovična većina Hrvata, povjerenje se u proteklih godinu dana smanjilo za tri, a nepovjerenje povećalo za četiri indeksna boda.

Vjerojatno je to posljedica informacija o sve lošijoj opremljenosti hrvatskih vojnika. U EU25 je povjerenje u vojsku istovremeno je poraslo za bod, a za toliko se smanjilo nepovjerenje.

Vjerske ustanove, uz vojsku, jedine uživaju iznadpolovično povjerenje Hrvata, iako bod manje nego prije godinu dana. U EU25 se u međuvremenu povjerenje smanjilo za tri, a nepovjerenje poraslo za dva boda, pa su oni koji vjerskim ustanovama ne vjeruju prešli u većinu.

Sindikati uživaju među Europljanima pet indeksih bodova veće povjerenje nego u Hrvata, a čak devet bodova manje nepovjerenje. No, oni koji im ne vjeruju na obje su

strane u znatnoj većini jer se sindikati u posljednje vrijeme često nisu pokazali sposobnima zaštititi ili povećati radnička prava.

Povjerenje u političke stranke na najnižoj je razini od svih ustanova i u EU25 i u Hrvatskoj i još je k tome u znatnome padu. U proteklih se pola godine u EU25 smanjilo za pet, a u Hrvatskoj za četiri boda. Ni hrvatski ni europski građani, očito, ne doživljavaju stranke kao ustanove koje se skrbe za dobrobit birača odnosno zemlje, nego kao zagovornike ili zaštitnike pojedinih interesnih skupina.

Susljedno tome pada i povjerenje u nacionalnu vladu, no, ono je ipak na višoj razini nego u stranke koje je sastavljaju. Vladi svoje zemlje sada vjeruje pet indeksnih bodova manje Europljana i sedam bodova manje Hrvata nego prije pola godine, dok je nepovjerenje u EU25 tri, a u Hrvatskoj osam bodova veće.

Nacionalnim parlamentima, još jednome tijelu sastavljenome od stranaka, vjeruje više građana nego vladi, iako su oni koji im ne vjeruju u velikoj većini. Dojam je, naime, da saborske rasprave često služe tek za međustranačka ili osobna prepucavanja zastupnika o temama koje nisu vezane uza zakonodavnu ulogu parlamenta. U EU25 povjerenje u parlament u proteklih se pola godine smanjilo za pet, a u Hrvatskoj u Sabor za tri boda.

U Europsku Uniju se u EU25 u proteklome polugodištu povjerenje građana smanjilo za tri, a nepovjerenje povećalo za dva indeksna boda. No, oni koji u EU imaju povjerenje i dalje su u većini. U Hrvatskoj, povjerenje u EU smanjilo se za pet, a nepovjerenje povećalo za dva boda.

Ujedinjenim narodima u EU25 i dalje uživaju iznadpolovično povjerenje, iako tri indeksna boda manje nego prije pola godine. U Hrvatskoj je povjerenje u UN u međuvremenu, bez jasno određena razloga – osim činjenice da UN tome razdoblju nije učinio ništa zamjetno na rješavanju svjetskih kriza ili sukoba - palo za čak osam bodova, pa su oni koji toj ustanovi ne vjeruju prešli u većinu.

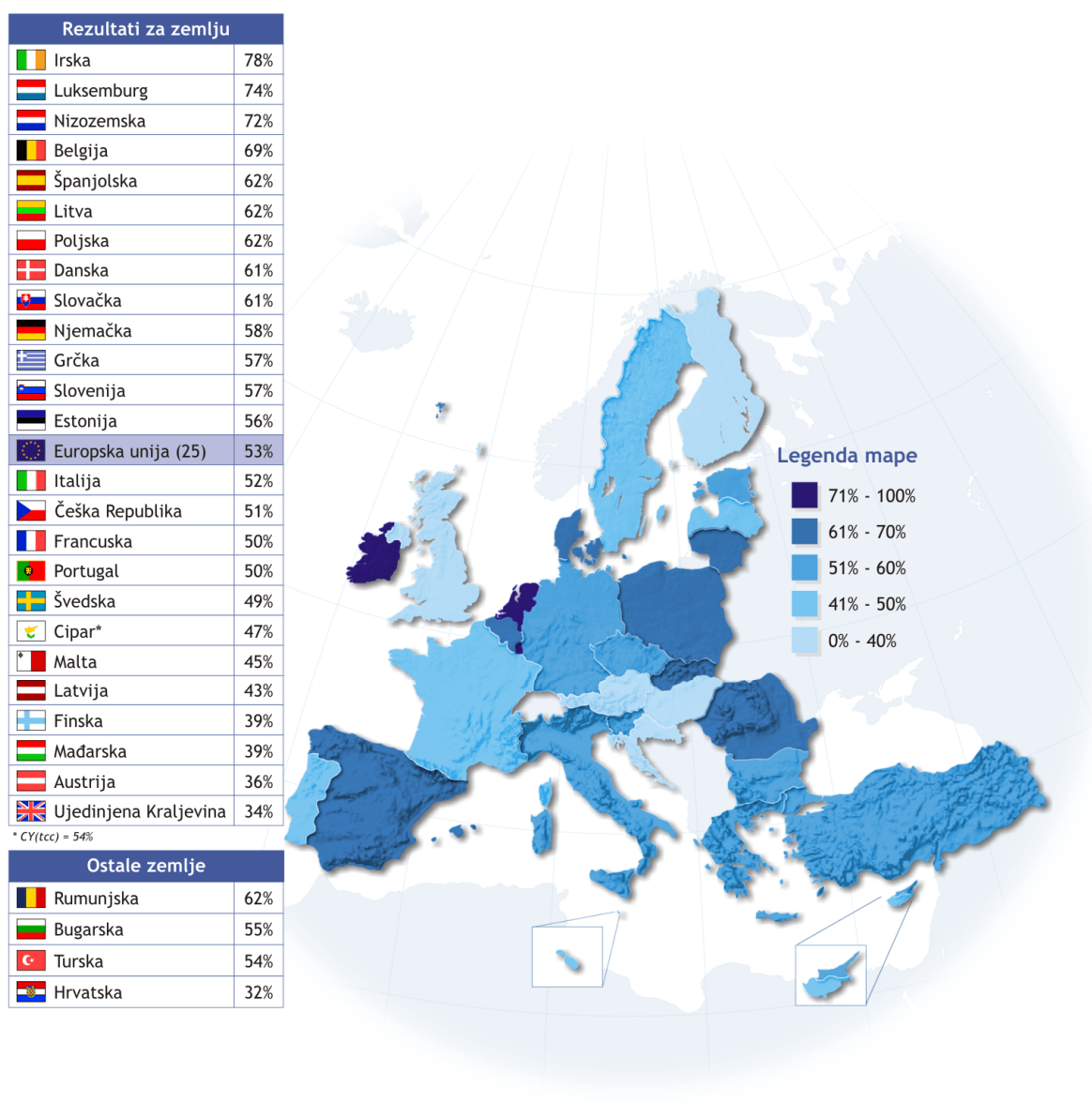
Povjerenje u potrošačke udruge, koje se do sada nije ispitivalo, gotovo je dvotrećinsko u EU25, gdje su prava potrošača zaštićenija nego u Hrvatskoj. No, i Hrvati im vjeruju polovičnom većinom, dok povjerenje u njih nema malo više od petine europskih i trećine hrvatskih ispitanika.

1.4 Članstvo u Europskoj Uniji

1.4.1 Smatrate li članstvo u Europskoj Uniji dobrim, lošim ili ni dobrim ni lošim za zemlju?

Pitanje: QA7. Općenito govoreći, mislite li da će članstvo (NAŠE ZEMLJE) u Europskoj uniji biti?

Odgovori: Dobra stvar

Onih koji članstvo svoje zemlje u Europskoj Uniji smatraju dobrim i u EU25 i u Hrvatskoj sada je dva indeksna boda manje nego prije pola godine. No, dok su u EU25 i dalje u iznadpolovičnoj većini, u Hrvatskoj ih je manje od trećine. Hrvatski su ispitanici po tome na dnu, s povjerenjem u EU nižim i od građana najeuroskeptičnijih zemalja članica. Niska potpora proširenju u EU negativno se odražava i na raspoloženje Hrvata prema članstvu. Bod je manje (31%) onih koji smatraju da je članstvo u EU za Hrvatsku loše, što je šest bodova više nego prije šest mjeseci. Jednako je toliko onih koji misle da članstvo za Hrvatsku nije ni dobro ni loše, što je čak pet bodova manje nego prije pola godine. Za bod se, na pet posto, povećao broj onih koji ne znaju što bi odgovorili.

Žene su u Hrvatskoj i dalje za 10 bodova veći euroskeptici nego muškarci (37:27%). U mlađim dobnim skupinama, od 15 do 39 godina starosti, euroskeptici su u manjini u odnosu na eurooptimiste, dok su među starijima od 40 godina u većini. Zanimljivo je da eurooptimisti prevladavaju nad euroskepticima i među onima koji se politički svrstavaju na ljevicu (37:30%) i na desnicu (37:32%), a da ih je najmanje među ispitanicima s političkoga središta, iako su i među njima u većini (33:30%). Što je obrazovanje ispitanika više, to su veći eurooptimisti, dok je među studentima odnos euroskeptika, eurooptimista i rezigniranih 37:30:31%.

Regionalno, eurooptimista je najviše u Zagrebu, gdje je i najmanje euroskeptika (38:26%), a eurooptimisti su u većini prema euroskepticima i u Slavoniji (35:31%), te u Sjevernoj Hrvatskoj (35:33%). Euroskeptika je više nego eurooptimista u Lici i Banovini (32:35%) i Dalmaciji (27:33%), a najviše ih je u Rijeci, Istri i Gorskom Kotaru (18:38%).

1.4.2 Uzevši sve u obzir, smatrate li da će vaša zemlja od članstva u Europskoj Uniji imati korist?

	EU25	HR
Da	54%	42%
Ne	34%	46%
Ne zna	12%	12%

Dok su prije pola godine i u Hrvatskoj u većini bili oni koji su očekivali korist od članstva, sada se njihov broj smanjio za tri, a broj onih koji ne očekuju korist povećao

za četiri indeksna boda, pa su potonji preuzeli vodstvo. U EU25 je za bod porastao broj onih koji ne očekuju korist, ali su ipak ostali u znatnoj manjini, dok su oni koji imaju pozitivno iskustvo članstva u EU u iznadpolovičnoj većini.

U Hrvatskoj je među muškarcima više optimista nego pesimista, dok su pesimistice među ženama u znatnoj većini. Među dobnim skupinama, pesimisti su brojniji od optimista među starijima od 40 godina, dok je među mlađima jednih i drugih otprilike podjednako.

S obrazovanjem optimizam raste, a među studentima je odnos 48:44% u korist optimista.

Među politički desno opredjeljenima optimista je najviše (50:40%), dok je razlika u korist optimista na ljevici znatno manja (46:44%). Zanimljivo je da su među ispitanicima s političkoga središta pesimisti malo brojniji od optimista (44:45%).

Regionalno, optimisti su u većini samo u Zagrebu (48:42%), dok pesimizam prevladava u Slavoniji (44:46%), Istri, Rijeci i Gorskom Kotaru (36:40%), Sjevernoj Hrvatskoj (43:51%), Lici i Banovini (44:53%), te u Dalmaciji (34:47%).

1.5 Dva najvažnija pitanja s kojima se vaša zemlja suočuje

	EU25	RH
Zločin	23%	50%
Gospodarsko stanje	23%	39%
Rast cijena/inflacija	16%	7%
Porezi	7%	1%
Nezaposlenost	40%	65%
Terorizam	15%	1%
Obrana/Vanjski poslovi	2%	0%
Stanovanje	5%	3%
Useljavanje	21%	1%
Zdravstveni sustav	16%	8%
Obrazovni sustav	7%	3%
Mirovine	10%	10%

Zaštita okoliša	4%	1%
Energetika	3%	0%
Ostalo (spontano)	1%	1%
Ne zna	1%	4%

Najvećom teškoćom većina Hrvata i dalje smatra nezaposlenost, iako u sve manjemu postotku. Sada ih je tri indeksna boda manje nego prije pola godine, šest manje nego prije godinu dana a čak 14 bodova manje nego prije 18 mjeseci.

Na drugome je mjestu i dalje zločin, s uporno rastućim trendom. Sada ga je istaknulo tri indeksna boda više ispitanika nego prije pola godine, osam bodova više nego prije godinu dana, a čak 15 bodova više nego prije 18 mjeseci.

Ni na trećemu mjestu nema promjene, no, stanje gospodarstvo sada zabrinjava pet indeksnih bodova više ispitanika nego prije pola godine. Tu se trend preokrenuo jer je prije godinu dana zabrinutih bilo četiri boda manje, a prije 18 mjeseci 12 bodova više. I u EU25 nezaposlenost se doživljava kao najveća teškoća, ali znatno manje nego u Hrvatskoj i devet indeksnih bodova manje nego prije pola godine. Bojazan od zločina smanjila se u međuvremenu za jedan bod, pa sada dijeli treće mjesto sa zabrinutošću za gospodarsko stanje, koja se u proteklih šest mjeseci nije mijenjala.

Strah od inflacije u Hrvatskoj se u proteklih pola godine prepolovio, dok je u EU25 porastao za tri indeksna boda. U EU25 useljavanje i terorizam zabrinjavaju po pet bodova više ispitanika nego prije šest mjeseci, dok su u Hrvatskoj oba pitanja gotovo zanemariva.

1.6 Kako doživljavate ulogu Europske Unije u svijetu

	Pozitivno		Negativno		Ni pozitivno ni negativno		Ne zna	
	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH
Za svjetski mir	60%	56%	13%	9%	21%	30%	6%	2%
Za borbu protiv terorizma	59%	55%	11%	10%	23%	30%	6%	5%
Za rast svjetskoga gospodarstva	53%	55%	13%	8%	26%	29%	9%	8%

Za borbu protiv siromaštva	49%	41%	16%	15%	27%	37%	7%	7%
Za zaštitu okoliša	60%	55%	13%	11%	20%	27%	7%	7%

Hrvatski se ispitanici ne razlikuju bitno od europskih u pogledima na svjetsku ulogu Europske Unije, a tek nešto manje pozitivno gledaju na njezinu ulogu u borbi protiv siromaštva.

2. Gospodarstvo i zaposlenost

2.1 Prednosti ili nedostaci članstva u EU

	Dobar učinak		Loš učinak		Ne zna	
	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH
Na sigurnost zemlje	66%	70%	24%	24%	10%	6%
Na gospodarstvo	56%	55%	36%	40%	8%	6%
Na životni standard	52%	48%	38%	44%	10%	8%
Na poljoprivredu	43%	35%	44%	58%	13%	7%
Na utjecaj u svijetu	65%	54%	23%	32%	12%	14%
Na zaposlenost	38%	49%	51%	41%	10%	10%

Povoljan učinak članstva u Europskoj Uniji na sigurnost zemlje zamjećuje dvije trećine Europljana, a očekuje ga četiri indeksna boda više Hrvata.

U osjećaju odnosno očekivanju povoljnoga učinka članstva na stanje gospodarstva u vlastitoj zemlji Europljani i Hrvati gotovo da se ne razlikuju, no, onih koji se plaše mogućega lošega učinka u Hrvatskoj je ipak četiri indeksna boda više.

Iznadpolovična većina Europljana osjeća povoljan učinak članstva na životni standard. U Hrvatskoj su optimisti u relativnoj većini, ali je pesimista šet indeksnih bodova više nego u EU25.

Zamalo dvije trećine Europljana svjesno je da njihova zemlja, zahvaljujući članstvu u EU, ima veći utjecaj u svijetu. Veći utjecaj Hrvatske po ulasku u EU očekuje i iznadpolovična većina Hrvata, ali 11 indeksnih bodova manja nego u EU25.

Dok iznadpolovična većina Europljana smatra da članstvo u EU nepovoljno utječe na zaposlenost u njihovoj zemlji, relativna većina Hrvata vjeruje da će se stanje zaposlenosti u zemlji po ulasku u EU popraviti.

2.2 Konkurentnost

2.2.1 Jedinostveno tržište povećalo je konkurentnost u brojnim pordučjima, poput prijevoza, telekomunikacija, bankarstva i osigurateljstva. Kakav to općenito ima učinak?

	Pozitivan		Negativan		Ni pozitivan ni negativan		Ne zna	
	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH
Učinak povećanja konkurentnosti	61%	68%	18%	13%	10%	10%	11%	9%

I u EU25 i u Hrvatskoj u velikoj su većini koji na učinak povećanja konkurentnosti zahvaljujući jedinstvenome tržištu gledaju pozitivno. U Hrvatskoj su očekivanja od pozitivna učinka povećanja konkurentnosti k tome sedam indeksnih bodova veća od prosječna očekivanja građana EU25.

2.2.2 U usporedbi sa stanjem prije 10 godina, smatrate li da su tvrtke iz vaše zemlje na međunarodnome tržištu, zahvaljujući jedinstvenome tržištu, sada više, jednako ili manje konkurentne?

	EU25	HR
Više	42%	38%
Jednako	21%	27%
Manje	24%	24%
Ne zna	13%	10%

Iako Hrvatska nije još posve uključena u unutarnje tržište Europske Unije, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju omogućio joj je da osjeti neke njegove učinke. Stoga je

osjećaj da je konkurentnost domaćih tvrtka na međunarodnome tržištu porasla u Hrvatskoj nešto slabiji nego u EU25, a više je onih koji misle da se tu ništa nije promijenilo. Negativan učinak jedinstvenoga tržišta na konkurentnost domaćih tvrtka, međutim, i u EU25 i u Hrvatskoj osjeća manje od četvrtine ispitanika.

2.3 Globalizacija

Smatrate li da je globalizacija dobra prilika za domaće tvrtke zbog otvaranja tržišta, ili predstavlja prijetnju tvrtkama i zapošljavanju?

	EU25	HR
Dobra prilika	40%	36%
Prijetnja	41%	44%
Ne zna	19%	21%

I u EU25 i u Hrvatskoj u većini su oni koji globalizaciju doživljavaju kao prijetnju.

No, dok su u EU25 takvi u neznatnoj većini, u Hrvatskoj ih je osam indeksnih bodova više nego onih koji u globalizaciji vide priliku za domaće tvrtke.

U Hrvatskoj su samo u najmlađoj dobnoj skupini ispitanika, od 15 do 24 godine starosti, i jedni i drugi podjednako raspoređeni, dok svi stariji u globalizaciji vide prijetnju. Od obrazovnih skupina samo su među studentima u relativnoj većini (46:38%) oni koji u globalizaciji vide priliku.

Prema političkome opredjeljenju, lijevo od središta u većini su oni koji u globalizaciji vide priliku (43:41%), dok i u središtu (36:47%) i na desnici (37:49%) pretežu ispitanici za koje je globalizacija prijetnja.

Regionalno, globalizaciju kao priliku većinski doživljavaju samo u Sjevernoj Hrvatskoj (49:32%), dok je u svim ostalim regijama, uključujući i grad Zagreb, smatraju prijetnjom.

2.4 Poboljšanje stanja gospodarstva

Koje biste tri mjere postavili kao prioritene za poboljšanje rezultata europskoga gospodarstva?

	EU25	RH
Povećati zakonit broj radnih sati	10%	11%
Poboljšati obrazovanje i stručno osposobljavanje	65%	58%
Ulagati u razvoj i inovacije	47%	38%
Olakšati otvaranje tvrtka	43%	52%
Učinkovitije rabiti energiju	36%	26%
Ulagati u prijevoznu infrastrukturu	27%	25%
Nešto drugo (spontano)	1%	1%
Ne zna	6%	8%

Ni Europljani ni Hrvati ne bi se u većemu broju odlučili dulje raditi u korist boljih gospodarskih rezultata. U prva se tri prioriteta i jedni i drugi poklapaju, s time da hrvatski ispitanici ulaganje u razvoj i inovacije stavljaju na treće, a europski na drugo mjesto.

2.5 Ocjena gospodarskoga stanja

Kako biste procijenili stanje sljedećih kategorija?

	Dobro		Loše		Ne zna	
	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH
Domaće gospodarstvo	46%	9%	50%	90%	3%	2%

Europsko gospodarstvo	58%	60%	28%	28%	15%	11%
Domaća zaposlenost	27%	2%	70%	97%	3%	1%

Stanje domaćega gospodarstva lošim ocjenjuje većina i europskih i hrvatskih ispitanika. No, dok u EU25 oni koji domaće gospodarsko stanje ocjenjuju dobrim zaostaju za pesimistima samo četiri indeksna boda, u Hrvatskoj je pesimista ogroman 81 indeksni bod više.

Zanimljivo je, međutim, da ispitanici u EU25 stanje europskoga gospodarstva ocjenjuju znatno bolje nego domaćega. Hrvati se u toj ocjeni gotovo ne razlikuju od Europljana.

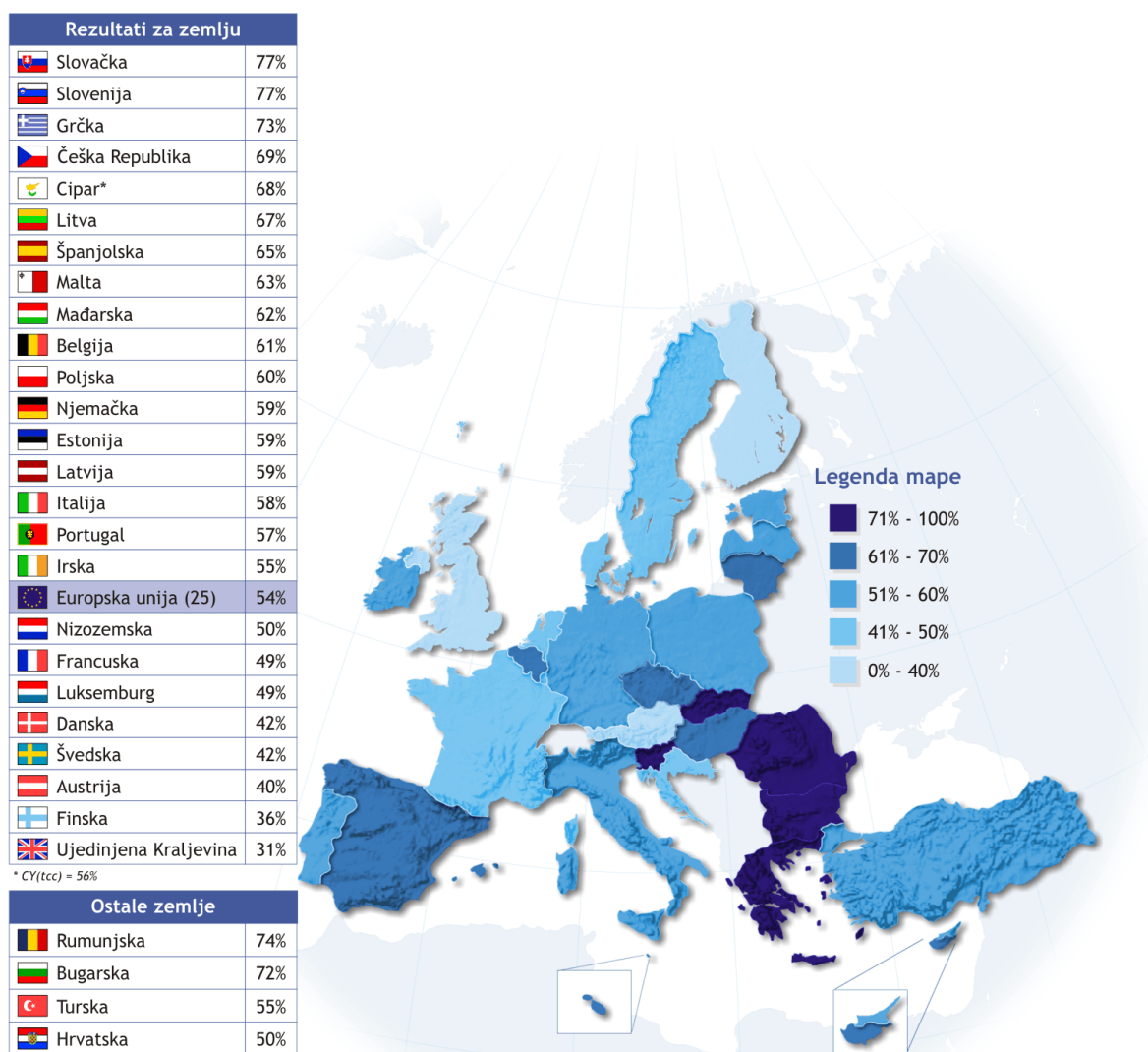
Domaću zaposlenost Europljani loše ocjenjuju, a Hrvati vrlo loše.

3. Europska politička unija

3.1 Politička unija – za ili protiv

Pitanje: QA11. Jeste li Vi osobno za ili protiv razvijanja u smjeru stvaranja europske političke unije?

Odgovori: Za

Za prerastanje Europske Unije u političku uniju zalaže se prosječno 54 posto Europljana, a 50 posto Hrvata. Protiv je 30 posto Europljana a 37 posto Hrvata.

Ispodpolovičnu potporu politička unija uživa u samo sedam zemalja članica. Protivnici su u relativnoj većini u Danskoj (42:44%), Austriji (40:43%) i Švedskoj (42:47%), a u apsolutnoj u Finskoj (36:50%) i Ujedinjenome Kraljevstvu (31:54%). Prije godinu dana za političku uniju bilo je devet indeksnih bodova više Hrvata nego sada (59%), a protiv šest indeksnih bodova manje (31%). U EU25 potpora političkoj uniji u protekloj godini smanjila se za jedan indeksni bod. Protivnika političke unije bilo je više nego podupiratelja u istih pet zemalja kao i u ovome istraživanju. Zagovornika europske političke unije u Hrvatskoj i dalje je više među muškarcima nego među ženama (54:46%), dok je protivnika u oba spola podjednako (36:37%). No, zamalo dvostruko više žena nego muškaraca ne zna što bi odgovorilo (9:17%). Najviše je zagovornika u najmlađoj dobnoj skupini ispitanika, od 15 do 24 godine (53:34%), a najmanje među starijima od 55 godina (48:36%). Među onima koji su školovanje završili nakon 20. godine starosti politička unija ima najveću potporu (60:28%). Slijede studenti (55:33%), a na dnu su oni koji se nisu školovali nakon 15. godine starosti, ali i među njima su podupiratelji u relativnoj većini (41:40%). Prema političkome opredjeljenju, europsku političku uniju najmanje podupiru oni sa središta (50:38%), slijede oni s desna (54:34%), a najviše je podupiratelja na ljevici (61:33%). Među profesionalnim skupinama, protivnici pretežu samo među nezaposlenima (43:45%). Regionalno, europsku političku uniju najviše podupiru Zagrepčani (58:35%). Slijede Slavonci (54:32%), pa stanovnici Sjeverne Hrvatske (49:42%), Like i Banovine (45:44%), te Istre, Rijeke i Gorskoga Kotara (44:28%), a protivnici pretežu samo u Dalmaciji (40:43%).

3.2 Razina odlučivanja

Smatrate li da bi za sljedeća područja odluke trebala donositi nacionalna vlada, ili bi ih se, kada Hrvatska postane članicom, trebalo donositi zajednički u Europskoj Uniji?

	Nacionalna vlada		Zajednički u EU		Ne zna	
	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH
Borba protiv zločina	38%	49%	59%	48%	3%	3%

Porezna politika	69%	66%	27%	29%	4%	4%
Borba protiv nezaposlenosti	59%	50%	38%	47%	3%	3%
Borba protiv terorizma	18%	23%	79%	74%	3%	3%
Obrana i vanjski poslovi	32%	47%	64%	48%	5%	4%
Useljavanje	39%	36%	57%	57%	4%	6%
Obrazovni sustav	68%	61%	29%	35%	3%	4%
Mirovine	73%	61%	23%	35%	3%	4%
Zaštita okoliša	32%	51%	64%	45%	3%	3%
Zdravstvena i društvena zaštita	68%	60%	29%	37%	3%	4%
Poljoprivreda i ribarstvo	45%	71%	49%	24%	5%	5%
Zaštita potrošača	49%	56%	46%	39%	5%	5%
Znanstvena i tehnološka istraživanja	26%	29%	70%	67%	4%	4%
Pomoć regijama s gospodarskim teškoćama	38%	27%	57%	67%	5%	6%
Energetika	36%	36%	60%	58%	4%	6%
Konkurentnost	36%	38%	54%	55%	9%	8%

Iznadpolovična većina Europljana smatra da se borbu protiv zločina uspješno može voditi samo na razini EU, dok su Hrvati oko toga pitanja podijeljeni. Prije godinu dana iznadpolovična je većina Hrvata (56%) bila dijelila mišljenje većine europskih ispitanika.

Poreznu politiku gotovo bi jednak postotak i Europljana i Hrvata zadržao u nacionalnoj mjerodavnosti. Broj se tako mislećih u EU25 u protekloj godini smanjio za indeksni bod, a u Hrvatskoj povećao za sedam bodova.

U EU25 iznadpolovična većina ispitanika smatra da je borbu protiv nezaposlenosti lakše voditi na nacionalnoj razini, dok je u Hrvatskoj razlika između tako mislećih i onih koji vjeruju da bi borba bila uspješnija na europskoj razini samo tri indeksna boda. Prije godini dana i u Hrvatskoj je iznadpolovična većina ispitanika željela da se borba protiv nezaposlenosti vodi na razini EU.

Velika većina i europskih i hrvatskih ispitanika smatra da se protiv terorizma boriti možemo samo zajednički. Dok je u proteklih godinu dana broj zagovornika zajedničke borbe u EU prosječno porastao za bod, u Hrvatskoj se smanjio za dva. U EU25 građani bi zamalo dvotrećinskom većinom o obrani i vanjskim poslovima odlučivali zajednički, dok su u Hrvatskoj oko toga podijeljeni. Lani je i u Hrvatskoj iznadpolovična većina ispitanika bila za zajedničku razinu odlučivanja o tim pitanjima.

Useljavanje je tema za zajedničku razinu odlučivanja, smatra podjednaka iznadpolovična većina ispitanika i u EU25 i u Hrvatskoj, s time da se postotak onih koji su za nacionalnu razinu odlučivanja u proteklih godinu dana malo povećao.

O obrazovnome bi sustavu znatna iznadpolovična većina i Europljana i Hrvata odlučivala na nacionalnoj razini, s time da se za europsku razinu odlučivanja u Hrvatskoj odlučilo nešto više ispitanika, ali sedam indeksnih bodova manje nego prije godinu dana.

O mirovinama bi na nacionalnoj razini odlučivalo zamalo tri četvrtine Europljana, a 12 indeksnih bodova manje Hrvata. To je ipak tri indeksna boda više Hrvata nego prije godinu dana.

Zamalo dvije trećine Europljana uvjereni su da se okoliš može bolje zaštititi na europskoj razini, dok iznadpolovična većina Hrvata smatra da se od zagađenja mogu zaštititi boreći se samo unutar državnih granica. Zanimljivo je da je prije godinu dana čak 57 posto Hrvata, 12 indeksnih bodova više nego sada, bilo svjesno da zagađenje ne staje na državnim granicama, pa da se ni borba protiv zagađenja ne smije na njima zaustaviti.

Više od dvije trećine Europljana o zdravstvenoj i društvenoj zaštiti odlučivalo bi na nacionalnoj razini, gotovo posve jednak postotak kao i lani. Takvi su i u Hrvatskoj u većini, ali osam indeksnih bodova manjoj, dok bi 12 bodova više Hrvata te odluke donosilo na europskoj razini. Hrvatskih ispitanika koji su za nacionalnu razinu odlučivanja sada je šest indeksnih bodova više nego prije godinu dana.

Relativna većina Europljana podupire europsku razinu odlučivanja u poljoprivredi i ribarstvu. U Hrvatskoj je takvih manje od četvrtine, a velika ih je većina, osam indeksnih bodova više nego lani, za nacionalnu razinu. Očito, Hrvati na to pitanje gledaju kroz prizmu Zaštićenoga ekološkoga i ribolovnoga pojasa u Jadranu, dok Europljani znaju za velike novčane potpore koje poljoprivrednici i ribari dobivaju iz europskoga proračuna, te za stroge propise koji jamče kvalitetnu i sigurnu prehranu. Dok su lani i Europljani i Hrvati oko razine odlučivanja o zaštiti potrošača bili podjednako podijeljeni, sada su i jedni i drugi u većini za nacionalnu razinu odlučivanja. No, dok se u EU25 u protekloj godini jezičac na vagi pomaknuo za dva indeksna boda, u Hrvatskoj je sada čak devet indeksnih bodova više onih koji bi potrošače štitili samo na nacionalnoj razini.

O znanstevnim i tehnološkim istraživanjima i Hrvati i Europljani u velikoj bi većini odlučivali na zajedničkoj razini. No, dok je broj takvih u EU25 u proteklih godinu dana porastao za bod, u Hrvatskoj se smanjio za četiri boda.

Više nego dvotrećinska većina Hrvata želi da se odluke o pomoći regijama s gospodarskim teškoćama donose zajednički – ipak, četiri indeksna boda manje nego lani. I u EU25 za to je iznadpolovična većina ispitanika, ali 10 indeksnih bodova manja nego u Hrvatskoj, jednaka kao lani.

O energetici bi znatna iznadpolovična većina i Europljana i Hrvata odlučivala zajednički. No, dok je u u EU25 u odnosu na lanjsko ispitivanje takvih sada bod više, u Hrvatskoj ih je pet bodova manje, a čak je pet indeksnih bodova više Hrvata koji misle da bi se s energetske teškoćama bolje nosili sami.

Da se konkurentnost lakše postiže zajednički uvjerena je podjednaka iznadpolovična većina i Hrvata i Europljana, ali dva posto manja u Hrvatskoj a dva posto veća u EU25 nego lani.

3.3 Kakva Europska Unija

Jeste li za Europsku Uniju sa sljedećom sadržajima:

	Za		Protiv		Ne zna	
	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH
Europska monetarna unija s jedinstvenom valutom, eurom	60%	63%	33%	30%	6%	7%
Jedinstvena zajednička vanjska politika	68%	65%	21%	25%	11%	10%
Zajednička obrambena i sigurnosna politika	75%	71%	16%	21%	9%	9%
Nastavak širenja na druge zemlje	46%	64%	42%	22%	12%	14%
Ustav za EU	63%	64%	21%	19%	16%	17%
Veća brzina izgradnje unije u jednoj skupini zemalja nego u drugima	40%	32%	42%	50%	18%	18%

Zamalo dvije trećine Hrvata želi zajedničku valutu euro, što je prosječno malo više nego ispitanika u EU25. Među stanovnicima zemalja koje su već uvele euro samo su Grci više protiv nego za (49:50%). U zemljama koje euro još nisu uvele protivnika zajedničke valute više je samo u Ujedinjenome Kraljevstvu (29:62%) i na Cipru (43:48%). U kandidatskim zemljama protivnici eura u maloj su većini samo u Turskoj (40:41%).

Potpora jedinstvenoj zajedničkoj vanjskoj politici u Hrvatskoj je tek malo manja od prosjeka EU25. U svima ona uživa iznadpolovičnu potporu većine ispitanika, osim u

Ujedinjenome Kraljevstvu, gdje je većinska potpora relativna (48:35%). Jedina zemlja u kojoj se relativna većina stanovnika protivi jedinstvenoj zajedničkoj vanjskoj politici je Turska (39:41%).

Velika većina i Hrvata i Europljana za zajedničku je obrambenu i sigurnosnu politiku, ali je potpora u Hrvatskoj ponovno malo manja nego u EU25. Nema ni jedne zemlje u kojoj bi ta potpora bila ispodpolovična.

Za EU koja se nastavlja širiti zalaže se ispodpolovična većina Europljana, dok je potpora nastavku proširenja među Hrvatima zamalo dvotrećinska, što ukazuje da znatna većina Hrvata želi da se EU proširi i na Hrvatsku.

Uniju koja ima Ustav Hrvati podupiru čak nešto više nego stanovnici EU25, no, prosječna je potpora s obje strane granice zamalo dvotrećinska. Podupire je većina ispitanika u svim zemljama, uključujući one u kojima su na referendumu u proljeće 2005. godine glasovali protiv Ustava: Francuskoj (66:23%) i Nizozemskoj (59:37%). Potpora je ispodpolovična samo u Danskoj (47:38%), Švedskoj (44:32%), Ujedinjenome Kraljevstvu (43:35%) i Turskoj (48:29%).

Za «Europsku Uniju dvije ili više brzina» zalaže se manjina ispitanika i u Hrvatskoj i u EU25, no, u Hrvatskoj je protivnika takve zamisli znatno više. Iznadpolovičnom većinom takvu zamisao podupiru Česi, Danci, Estonci i Grci, a za to je i polovica slovenskih ispitanika. Relativnu većinu takva podjela EU dobila je u Austriji, na Cipru, u Italiji, Latviji, Litvi, Mađarskoj, Poljskoj, Slovačkoj, Španjolskoj i Turskoj.

3.4 Prioriteti Europske Unije

Sa sljedećega popisa odaberite tri prioriteta:

	EU25	RH
Priprema novoga poširenja EU	2%	3%
Približavanje EU građanima	18%	13%
Uspješno uvođenje eura	11%	8%
Borba protiv siromaštva i društvene isključenosti	43%	69%

Zaštita okoliša	22%	14%
Zaštita potrošača i jamčenje kakvoće proizvoda	11%	10%
Suzbijanje nezaposlenosti	40%	55%
Reforma ustanova EU	6%	2%
Suzbijanje organizirana zločina	12%	17%
Zagovaranje političke i diplomatske uloge EU u svijetu	5%	2%
Održavanje mira i sigurnosti u Europi	29%	31%
Jamčenje prava pojedinca i poštovanje demokratskih načela u Europi	12%	12%
Borba protiv terorizma	27%	11%
Suzbijanje nezakonita useljavanja	19%	2%
Nešto drugo (spontano)	1%	0%
Ne zna	2%	5%

U prva se tri mjesta ovaj put ispitanici i u Hrvatskoj i u EU25 poklapaju. Borba protiv siromaštva i društvene isključenosti glavni je prioritet i za jedne i za druge, no, u Hrvatskoj, zbog nižega standarda življenja, s mnogo većim postotkom glasova. Na drugome je mjestu borba protiv nezaposlenosti, ponovno izrazitije u Hrvatskoj, no, sada se za to izjasnilo pet indeksnih bodova manje ispitanika (u EU25 tri boda manje) nego prije pola godine.

Održanje mira i sigurnosti sve je važnije za Europljane - sada se za to izjasnilo dva boda više ispitanika nego prije pola godine - a još izrazitije za Hrvate, kojih se za to sada izjasnilo sedam bodova više, pa su na četvrto mjesto potisnuli borbu protiv

organizirana zločina. Zločin sada zabrinjava po devet indeksnih bodova manje i hrvatskih i europskih ispitanika nego prije pola godine.

U EU25 na četvrtome je mjestu očuvanje okoliša, s tri indeksna boda više glasova nego prije pola godine, koje se u Hrvatskoj stavlja na peto mjesto, s nepromjenjenim postotkom glasova.

U EU25 je na petome mjestu borba protiv terorizma, s devet indeksnih bodova više glasova nego prije pola godine, dok je u Hrvatskoj taj prioritet sada dobio tri boda više glasova.

Suzbijanje nezakonita useljavanja Hrvatima je i sada jednako nevažno, dok je Europljanima taj prioritet sada četiri boda važniji nego prije šest mjeseci.

Približavanje EU građanima kroz bolje obavješćavanje gubi na važnosti, što možda govori da je obavješćavanje u međuvremenu postalo bolje.

3.5 Ustavni ugovor

3.5.1 Jeste li za ili protiv europskoga Ustava?

	EU10	RH
Za	53%	57%
Protiv	28%	20%
Ne zna	19%	22%

Iznadpolovičnu znatnu potporu Ustavni ugovor uživa i u 10 zemalja članica EU koje do ovoga istraživanja ustav još nisu bile ratificirale, i u Hrvatskoj, u potonjoj četiri indeksna boda veću od prosjeka EU10. No, ta se potpora u proteklih godinu dana smanjila, u EU10 za devet a u Hrvatskoj za šest indeksnih bodova. Za Ustav EU izrazilo se prosječno 10 bodova manje europskih, ali i sedam bodova manje hrvatskih ispitanika nego kada ih se pitalo jesu li za EU koja ima ustavni ugovor.

Ispodpolovičnom većinom Ustav podupiru samo Britanci (40:35%), a većinski mu se ne protive ispitanici ni u jednoj zemlji.

3.5.2 Kakva bi Europska Unija postala da se usvoji Ustavni ugovor?

	Za		Protiv		Ne zna	
	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH
Demokračičnija	65%	67%	19%	16%	16%	16%
Učinkovitija	64%	66%	20%	17%	16%	17%
Transparentnija	58%	63%	24%	18%	18%	20%
Snažnija u svijetu	68%	66%	17%	17%	15%	18%
Gospodarski konkurentnija	64%	66%	20%	15%	16%	18%
Društveno svjesnija	57%	59%	26%	22%	17%	19%

I europski i hrvatski ispitanici očekuju u velikoj i podjednako većini da bi Ustavni ugovor imao pozitivne učinke na Europsku Uniju. Manja se razlika primjećuje samo kod pitanja o učinku Ustava na transparentnost EU – europski ispitanici, valjda iskusiivši dosadašnjnu ne preveliku transparentnost središnjih ustanova, nešto manje od hrvatskih vjeruju da će to Ustav popraviti.

3.5.3 Je li Ustavni ugovor potreban da osigura dobar rad europskih ustanova?

	EU25	RH
Da	61%	64%
Ne	24%	18%
Ne zna	16%	18%

Velika većina ispitanika smatra da je Ustavni ugovor potreban, a ponovno je nešto veća u Hrvatskoj nego u EU25. U svim zemljama u većini su oni koji su na ovo pitanje odgovorili potvrdno, a ta je većina ispodpolovična samo u Austriji (48:33%), Finskoj (46:44%), Irskoj (49:17%), Nizozemskoj (48:46%), Švedskoj (49:29%) i Ujedinjenome Kraljevstvu (43:35%).

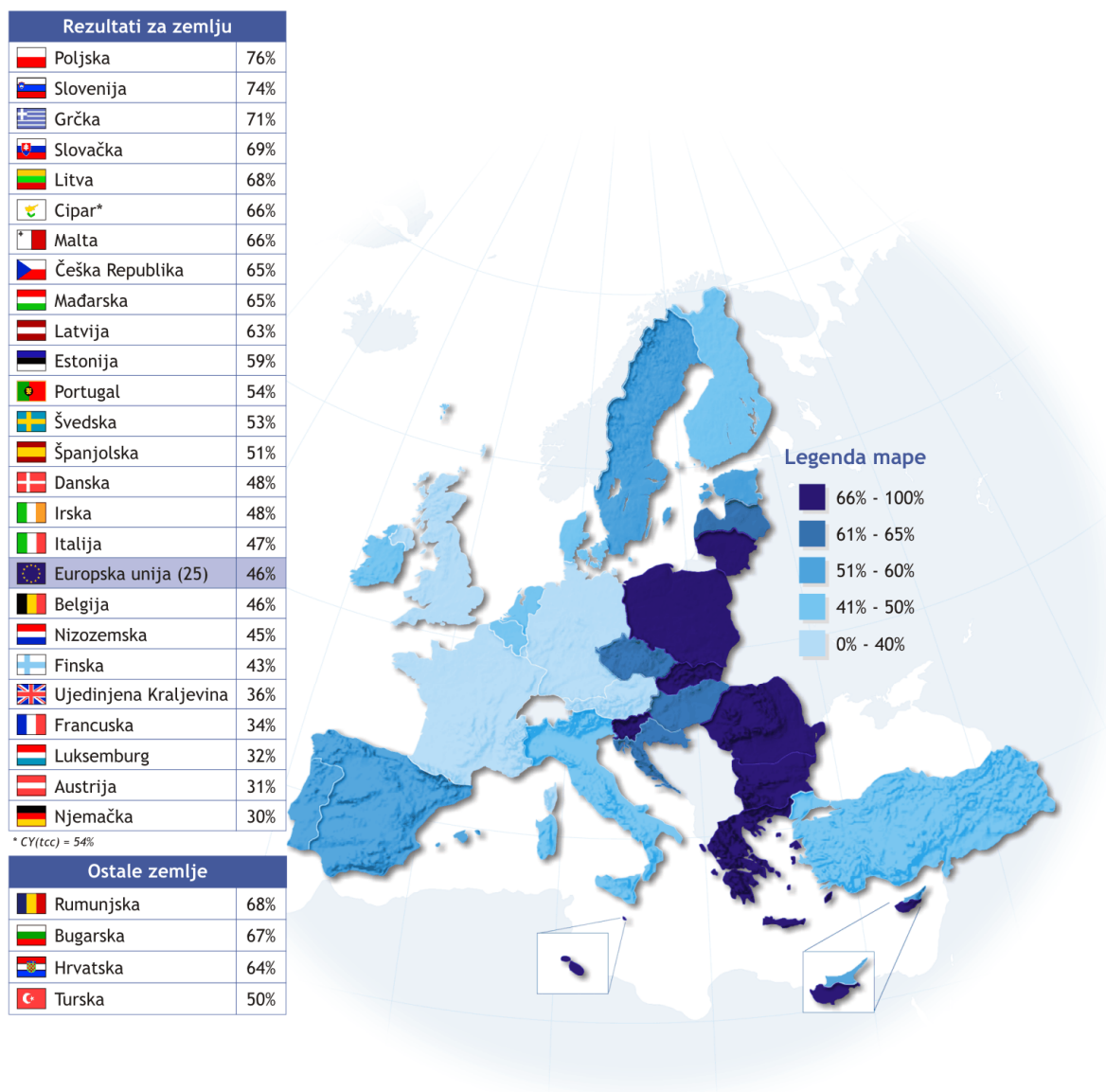
4. Proširenje

4.1 Nastavak širenja EU – za ili protiv

Pitanje: QA25.4. Što mislite o sljedećim izjavama? Molim Vas da mi za svaku izjavu kažete jeste li za ili protiv nje.

Opcija: Daljnje proširenje Europske unije koje bi u budućnosti uključivalo i druge zemlje

Odgovori: ZA

Za nastavak širenja Europske Unije zalaže se ispodpolovična većina Europljana, dok je potpora nastavku širenja među Hrvatima zamalo dvotrećinska. Za nova se proširenja EU zalaže jednak postotak Hrvata kao i prije pola godine, a u EU25 je

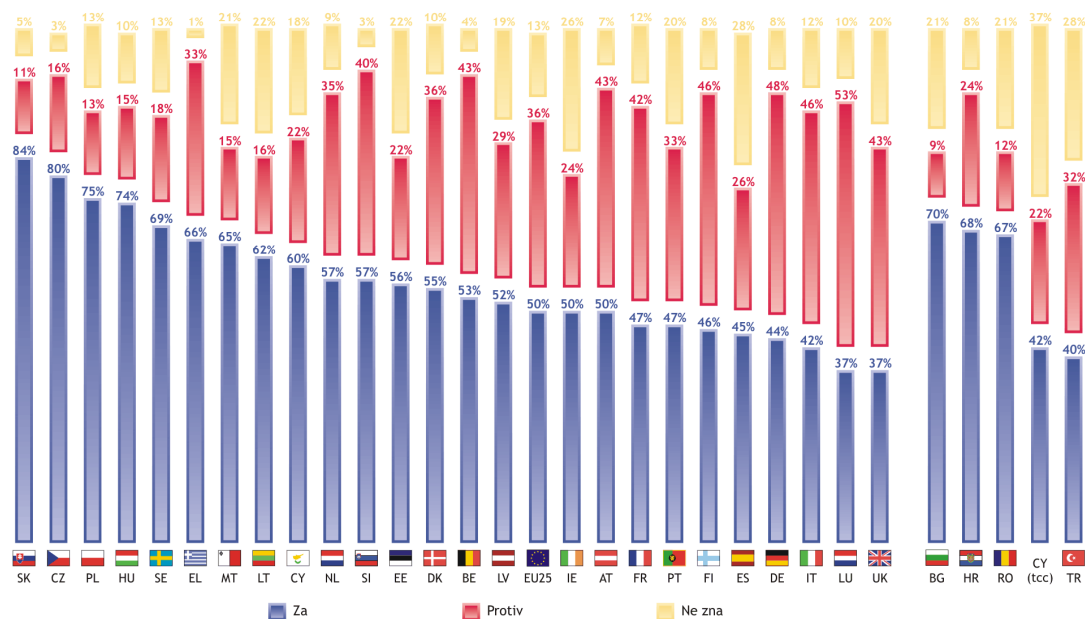
takvih sada indeksni bod više. O odnosu na istraživanje provedeno prije godinu dana, u Hrvatskoj se potpora nastavku širenja EU smanjila za pet, a u EU25 za četiri boda. Nastavak širenja EU u Hrvatskoj podupire više muškaraca nego žena (67:61%), a među dobnim skupinama najviše ga podupiru najmlađi ispitanici, od 15 do 24 godine starosti (73%). Među studentima, za nastavak proširenja je 72 posto ispitanika. Prema političkome opredjeljenju, za proširenje je 72% lijevih, 69% onih sa središta i 65% desnih. Regionalno, nastavak proširenja najveću potporu uživa u Sjevernoj Hrvatskoj (73%), a slijede Zagreb (68%), Lika i Banovina (66%), Dalmacija te Slavonija (62%), dok je potpora najmanja u Istri, Rijeci i Gorskom Kotaru (50:25%).

Protivnici proširenja prevladavaju u Austriji (31:57%), Belgiji (46:51%), Francuskoj (34:58%), Luksemburgu (32:64%), Nizozemskoj (45:48%), Njemačkoj (30:64%), Finskoj (43:52%) i Ujedinjenome Kraljevstvu (36:51%). Najviše je zagovornika proširenja u Sloveniji (74%) i Grčkoj (71%).

4.2 Potpora članstvu Hrvatske u EU

Pitanje: QA33_4. Za svaku od sljedećih zemalja recite jeste li za ili protiv da ta zemlja u budućnosti postane dio Europske unije?

Opcija: Hrvatska

Za članstvo Hrvatske u Europskoj Uniji sada se izjasnila prosječno polovica europskih ispitanika, dok ih je 36 posto bilo protiv. Potpora članstvu Hrvatske sada je postotak manja nego prije godinu dana, kada i protivnika bilo postotak manje, a čak šest posto manja nego prije pola godine, kada je protiv bilo samo 30 posto europskih ispitanika. Za pretpostaviti je da je pad popularnosti Hrvatske povezan uz opće smanjenje potpore proširenju EU.

Prije godinu dana više je protivnika nego zagovornika hrvatskoga članstva bilo u Njemačkoj, Finskoj, Francuskoj i Luksemburgu dok su Talijani bili oko toga podijeljeni. Prije pola godine članstvu Hrvatske protivili su se većinski samo Luksemburžani, dok su sada protiv Nijemci, Talijani, Luksemburžani i Britanci, a Finci su podijeljeni.

U samoj se Hrvatskoj potpora članstvu Hrvatske u EU u proteklih godinu dana smanjila sa 74 na 68 posto ispitanika, dok se postotak protivnika povećao s 18 na 24. Žena je manje nego muškaraca i za članstvo (69:66%), ali i protiv (25:23%). Među dobnim skupinama, članstvo najviše zagovaraju ispitanici stari između 25 i 39 godina (71:21%); slijede oni između 40. i 54. (71:24%), pa najmlađi, od 15. do 24. (66:25%), a najmanje stariji od 55 godina (64:26%). Izrazito su najveći pobornici ulaska Hrvatske u EU ispitanici koji su školovanje završili nakon 20. godine starosti (78:16%), dok je među studentima 69 posto ispitanika za a 26% protiv članstva. Sve strane političkoga spektra gotovo podjednako podupiru ulazak Hrvatske u EU: i lijevi (73:24%), i oni sa središta (72:21%), i oni s desna (71:25%). Regionalno, za članstvo se Hrvatske najviše zalažu Zagrepčani (76:21%), slijede Slavonci (75:19%), pa stanovnici Like i Banovine (69:29%), Sjeverne Hrvatske (67:27%) i Dalmacije (63:28%), a članstvo je najmanje popularno u Istri, Rijeci i Gorskom Kotaru (50:21%).

4.3 Potpora članstvu ostalih zemalja u EU

	Za		Protiv		Ne zna	
	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH
Švicarska	78%	77%	13%	10%	9%	13%
Norveška	78%	79%	13%	8%	10%	13%
Island	69%	74%	18%	11%	13%	15%

Bugarska	46%	63%	40%	22%	14%	15%
Rumunjska	41%	63%	46%	22%	13%	16%
Crna Gora	40%	55%	43%	30%	17%	15%
Ukrajina	41%	64%	45%	20%	14%	16%
Makedonija	40%	64%	44%	22%	16%	14%
BiH	39%	67%	46%	19%	15%	14%
Srbija	37%	45%	48%	41%	15%	14%
Albanija	32%	54%	53%	30%	15%	17%
Turska	28%	50%	59%	33%	13%	17%

Hrvatska je i dalje četvrta najpoželjnija buduća članica za europske ispitanike, nakon Švicarske, Norveške i Islanda, čije članstvo Hrvati podupiru čak i većim postotkom nego članstvo vlastite zemlje. U EU25 samo je još za ulazak Bugarske u EU većina ispitanika, iako ispodpolovična, dok su za sve ostale zemlje s popisa protivnici članstva u većini – uključivši Rumunjsku, koja, zajedno s Bugarskom, 1. siječnja 2007. postaje članicom. Rumunjska je prije godinu dana za svoje članstvo bila pridobila relativnu većinu ispitanika (42:41%),

Od zemalja zapadnoga Balkana, prije pola godine potporu članstvu nije dobila samo Albanija (41:44%), dok se relativna većina ispitanika bila izjasnila za članstvo i Makedonije (49:36%), i Bosne i Hercegovine (48:37%), i tada još zajedničke države Srbije i Crne Gore (47:33%).

Hrvatski ispitanici većinski podupiru članstvo svih navedenih zemalja, a ispodpolovičnu ali ipak većinsku potporu uživa samo Srbija.

4.4 Mišljenja o članstvu Turske u EU

	Za		Protiv		Ne zna	
	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH
Turska je zemljopisno djelom u Europi	56%	69%	32%	20%	12%	11%
Turska povijesno djelomično	40%	66%	44%	22%	16%	12%

pripada Europi						
Ulazak Turske u EU ojačat će sigurnost u regiji	33%	42%	51%	37%	16%	21%
Kulturne razlike Turske i zemalja članica EU prevelike su za članstvo	61%	47%	27%	34%	13%	19%
Ulazak Turske u EU pomoći će pomladiti europsko pučanstvo	29%	41%	50%	34%	21%	25%
Tursko članstvo moglo bi povećati opasnost od useljavanja u razvijenije zemlje EU	66%	65%	20%	15%	14%	20%
Da uđe u EU u sjedećih 10 godina Turska mora sustavno poštivati ljudska prava	85%	82%	6%	5%	9%	13%
Da uđe u EU za desetak godina Turska mora znatno popraviti stanje svojega gospodarstva	77%	78%	9%	5%	14%	18%

Većina i hrvatskih i europskih ispitanika zna da je Turska zemljopisno dijelom u Europi, no, Hrvati zemljopis prosječno bolje poznaju nego Europljani.

Da Turska i povijesno dijelom pripada Europi zna čak dvije trećine Hrvata, a samo dvije petine Europljana.

Relativna većina Hrvata smatra da će ulazak Turske ojačati regionalnu sigurnost, dok iznadpolovična većina Europljana misli suprotno.

Više od tri petine Europljana i zamalo polovica Hrvata, relativna većina, misli da su kulturne razlike između Turske i zemalja članica EU prevelike da bi joj omogućile da se uklopi u Uniju. Usprkos tome, većina Hrvata ipak zagovara članstvo Turske.

Dok relativna većina Hrvata vjeruje da će se ulaskom Turske u članstvo sve brže stareće pučanstvo u EU pomladiti, tako misli znatna manjina Europljana.

I hrvatski i europski ispitanici u zamalo jednakome postotku smatraju da će ulaskom Turske u EU porasti useljavanje u razvijenije zemlje članice.

Ogromna većina i hrvatskih i europskih ispitanika zahtijeva da Turska, želi li postati članicom EU, kroz dulje razdoblje dokazuje da sustavno poštuje ljudska prava.

I Hrvati i Europljani u velikoj većini očekuju da Turska prije ulaska u članstvo znatno popravi svoje gospodarsko stanje.

5. Vrijednosti europskih građana

5.1 Uključenost

	Slaže se		Ne slaže se		Ne zna	
	EU25	RH	EU25	RH	EU25	RH
Moj se glas računa u EU	34%	34%	57%	54%	9%	13%
Razumijem kako EU djeluje	43%	45%	51%	44%	7%	11%
Osjećam se vrlo uključenim u europska događanja	19%	16%	75%	74%	5%	10%

Hrvatski i europski ispitanici gotovo da se ne razlikuju o osjećaju koliko se njihov glas računa u EU. Tek ih nešto malo više od trećine na ovo pitanje odgovara pozitivno, dok iznadpolovična većina misli suprotno.

Za razliku od europskih ispitanika, kojih iznadpolovična većina ne razumije kako EU djeluje, u Hrvatskoj ispitanici o svojem poznavanju djelovanja EU imaju nešto bolje mišljenje.

O svojoj uključenosti u europska događanja, međutim, visoko mišljenje nemaju ni jedni ni drugi.

5.2 Osobne vrijednosti

Koje su vam tri vrijednosti s ovoga popisa osobno najvažnije?

	EU25	RH
Vladavina zakona	17%	27%
Poštivanje ljudskog života	43%	47%
Ljudska prava	41%	49%

Osobna sloboda	22%	27%
Demokracija	24%	16%
Mir	52%	52%
Jednakost	18%	20%
Solidarnost, pomoć drugima	14%	18%
Snošljivost	19%	13%
Vjera	7%	8%
Samoispunjenje	11%	5%
Poštivanje drugih kultura	11%	6%
Ništa od navedenoga (spontano)	0%	0%
Ne zna	1%	1%

Mir, ljudska prava, a tek na trećemu mjestu poštivanje ljudskoga života Hrvatima su najvažnije osobne vrijednosti.

Europskim je ispitanicima mir također na prvome mjestu, s jednakim postotkom glasova kao u Hrvata, dok na drugo mjesto stavljaju poštivanje ljudskoga života, koje im je nešto važnije od ljudskih prava.

Vladavina zakona i osobna sloboda dijele u Hrvata četvrto mjesto, dok je na šestome jednakost, na sedmome solidarnost, na osmome demokracija a na devetome snošljivost.

Demokraciju Europljani stavljaju na četvrto mjesto, na petome im je osobna sloboda, na šestome snošljivost, na sedmome jednakost, na osmome vladavina zakona, a solidarnost stavljaju na deveto mjesto.

Samoispunjenje i poštivanje drugih kultura Europljanima su dvostruko važniji nego Hrvatima, dok je vjera i jednima i drugima pri dnu popisa osobnih vrijednosti, iako je Hrvatima nešto važnija.

5.3 Vrijednosti Europske Unije

Koje tri vrijednosti s popisa najbolje predstavljaju Europsku Uniju?

	EU25	RH
Vladavina zakona	24%	40%
Poštivanje ljudskog života	13%	13%
Ljudska prava	38%	32%
Osobna sloboda	10%	14%
Demokracija	38%	38%
Mir	36%	31%
Jednakost	14%	13%
Solidarnost, pomoć drugima	17%	13%
Snošljivost	11%	12%
Vjera	3%	4%
Samoispunjenje	4%	4%
Poštivanje drugih kultura	19%	18%
Ništa od navedenoga (spontano)	4%	5%
Ne zna	10%	10%

Najvažnija vrijednost Europske Unije Hrvatima je vladavina zakona. To pokazuje i koje je njihovo najveće očekivanje od članstva u EU. Slijede je demokracija i ljudska prava.

Među europskim ispitanicima prvo mjesto među vrijednostima Europske Unije dijele demokracija i ljudska prava, dok na treće mjesto stavljaju mir.

Mir je Hrvatima na četvrtome mjestu među europskim vrijednostima, na peto stavljaju poštivanje drugih kultura, na šesto osobnu slobodu, dok sedmo dijele poštivanje ljudskoga života, jednakost i solidarnost. Na desetome im je mjestu snošljivost, dok su im vjera i samoispunjenje na dnu popisa.

Europljanima je među vrijednostima Europske Unije na četvrtome mjestu vladavina zakona, na petome poštivanje drugih kultura, na šestome solidarnost, na sedmome jednakost, na osmome poštivanje ljudskoga života, na devetome snošljivost, na desetome osobna sloboda, dok su im samoispunjenje i vjera, kao i Hrvatima, također na dnu popisa.

5.4 Bliskost vrijednosti zemalja članica

Koliko su zemlje članice Europske Unije bliske jedna drugoj po zajedničkim vrijednostima?

	EU25	RH
Vrlo su bliske	4%	4%
Donekle su bliske	45%	58%
Donekle su udaljene	33%	21%
Vrlo su udaljene	7%	6%
Ne zna	11%	11%

Za relativnu većinu Europljana, a iznadpolovičnu većinu Hrvata, Europska Unija zajednica je zemalja donekle bliskih vrijednosti. Da su zemlje članice po svojim vrijednostima donekle udaljene smatra, pak, trećina europskih i malo više od petine hrvatskih ispitanika.

6. Zaključak

Dok u Hrvata zadovoljstvo životom nastavlja rasti, a strah od nezaposlenosti padati, u padu su i povjerenje u Europsku Uniju, te potpora europskim politikama i članstvu Hrvatske u EU. Ipak, većina Hrvata za svoju zemlju očekuje dobrobit od članstva. Podupiru prerastanje Europske Unije u političku uniju i usvajanje europskoga Ustava, a također žele uvesti zajedničku valutu euro.

Iako je Europska Unija u Hrvatskoj sada nešto manje popularan nego prije pola godine, ovo istraživanje pokazuje da je, iako na odgovore Hrvata i dalje često snažno utječu dnevno-politički faktorima, njihovo dugoročno opredjeljenje ipak proeuropsko.

QuickTime™ and a
TIFF (LZW) decompressor
are needed to see this picture.

**Different rounding methods having ben adopted for the EU graphs and the volumes, as a
result the figures shown may differ by a point with the sum of individual cells.**

QuickTime™ and a
TIFF (LZW) decompressor
are needed to see this picture.

QuickTime™ and a
TIFF (LZW) decompressor
are needed to see this picture.

QA1	Kad ste u društvu svojih prijatelja, koliko često raspravljate o politici – je li to često, povremeno ili nikada?
-----	---

(150)

Često	1
Povremeno	2
Nikada	3
Ne zna	4

EB65.2 QA1

QA2	Kad imate čvrst stav o nekoj temi, dogodi li Vam se da nastojite uvjeriti svoje prijatelje, rodbinu ili kolege na poslu u ispravnost svog stava? Događa li se to ...?
-----	---

(PROČITAJ)

(151)

Često	1
Povremeno	2
Rijetko	3
Nikada	4
Ne zna	5

EB65.2 QA2

QA3	Sveukupno gledajući, jeste li svojim životom vrlo zadovoljni, prilično zadovoljni, ne naročito zadovoljni ili niste uopće zadovoljni?
-----	---

(PROČITAJ)

(152)

Vrlo zadovoljan	1
Prilično zadovoljan	2
Ne naročito zadovoljan	3
Uopće nisam zadovoljan	4
Ne zna	5

EB65.2 QA3

QA4	Kakva su Vaša očekivanja u sljedećih dvanaest mjeseci: smatrate li da će sljedećih dvanaest mjeseci biti bolji, lošiji ili isti što se tiče...?
-----	---

(PROČITAJ)	BOLJI	LOŠIJI	ISTI	NE ZNA
------------	-------	--------	------	--------

(153)	1	Vašeg života općenito	1	2	3	4
(154)	2	Ekonomске situacije u Hrvatskoj	1	2	3	4
(155)	3	Financijske situacije u Vašem kućanstvu	1	2	3	4
(156)	4	Zaposlenja u Hrvatskoj	1	2	3	4
(157)	5	Vaše osobne situacije na poslu	1	2	3	4

EB65.2 QA4

QA5	Prema Vašem mišljenju, općenito govoreći idu li stvari trenutačno u dobrom ili lošem smjeru u ...?
-----	--

(JEDAN ODGOVOR U RETKU)

	(PROČITAJ)	Stvari idu u dobrom smjeru	Stvari idu u lošem smjeru	Niti u dobrom niti u lošem smjeru (NE ČITAJ)	NZ
--	------------	----------------------------	---------------------------	--	----

(158)	1	Hrvatskoj	1	2	3	4
(159)	2	Europskoj uniji	1	2	3	4

EB65.1 QA14

QA6	Sada bih Vas želio/la pitati o tome koliko vjerujete nekim institucijama. Molim Vas da mi za svaku od sljedećih institucija kažete jeste li joj skloni vjerovati ili joj niste skloni vjerovati?
-----	--

	(PROČITAJ)	SKLON VJEROVATI	SKLON NE VJEROVATI	NE ZNA
--	------------	-----------------	--------------------	--------

(160)	1	Tiskani mediji	1	2	3
(161)	2	Radio	1	2	3
(162)	3	Televizija	1	2	3
(163)	4	Internet	1	2	3
(164)	5	Pravosuđe/hrvatski pravni sustav	1	2	3
(165)	6	Policija	1	2	3
(166)	7	Vojska	1	2	3
(167)	8	Vjerske institucije	1	2	3
(168)	9	Sindikati	1	2	3
(169)	10	Političke stranke	1	2	3
(170)	11	Hrvatska Vlada	1	2	3
(171)	12	Hrvatski Sabor	1	2	3
(172)	13	Europska unija	1	2	3
(173)	14	Ujedinjeni narodi	1	2	3
(174)	15	Udruge potrošača	1	2	3

EB65.2 QA10 (items 5, 11-14) - EB64.2 QA7 (items 1-3, 6-10)

QA7b	Općenito govoreći, mislite li da će članstvo Hrvatske u Europskoj uniji biti?
------	--

(PROČITAJ)

		(183)
Dobra stvar		1
Loša stvar		2
Niti dobra niti loša		3
Ne zna		4

EB65.2 QA11b

QA8b	Kad se sve zbroji, biste li rekli da će Hrvatska imati koristi od članstva u Europskoj uniji ili neće?
------	--

(184)

Imat će koristi	1
Neće imati koristi	2
Ne zna	3

EB65.2 QA12b

QA9b	Ljudi se ne slažu oko prednosti i nedostataka pripadanja Hrvatske Europskoj uniji. Pročitat ću Vam neke tvrdnje, i za svaku Vas molim da mi kažete, bi li pripadanje Hrvatske Europskoj uniji na njih imao jako dobar, donekle dobar, donekle loš ili vrlo loš učinak.
------	--

(POKAŽI KARTICU SKALE - JEDAN ODGOVOR U RETKU)

	(PROČITAJ)	Jako dobar učinak	Donekle dobar učinak	Donekle loš učinak	Jako loš učinak	NZ
(185)	1 Sigurnost naše zemlje	1	2	3	4	5
(186)	2 Naše gospodarstvo	1	2	3	4	5
(187)	3 Naš životni standard	1	2	3	4	5
(188)	4 Naša poljoprivreda	1	2	3	4	5
(189)	5 Naš utjecaj u svijetu	1	2	3	4	5
(190)	6 Zaposlenost u našoj zemlji	1	2	3	4	5

EB64.2 QA10b TREND MODIFIED

QA10	Općenito gledajući, izaziva li Europska unija u Vama vrlo pozitivnu, prilično pozitivnu, neutralnu, prilično negativnu ili vrlo negativnu predodžbu?
------	--

(191)

Vrlo pozitivnu	1
Prilično pozitivnu	2
Neutralnu	3
Prilično negativnu	4
Vrlo negativnu	5
Ne zna	6

EB65.2 QA13

QA11	Jeste li Vi osobno za ili protiv razvijanja u smjeru stvaranja europske političke unije?
------	--

(192)

Za	1
Protiv	2
Ne zna	3

EB64.2 QA12

QA12	Molim Vas da mi za svaku izjavu kažete da li se s njom uglavnom slažete ili se uglavnom ne slažete s njom?
------	--

	(PROČITAJ)	UGLAVNO M SE SLAŽEM	UGLAVNO M SE NE SLAŽEM	NZ
--	------------	---------------------------	------------------------------	----

(193)	1	Moj glas se računa u Europskoj uniji	1	2	3
(194)	2	Razumijem kako Europska unija funkcionira	1	2	3
(195)	3	Osjećam se izuzetno uključenim u europska događanja	1	2	3

EB64.2 QA15 - EB64.2 QA16 TREND MODIFIED (ITEM 3)

QA13a	Prema Vašem mišljenju, kojom brzinom se izgrađuje Europa? Molim Vas pogledajte ove brojke. Broj 1 znači da stoji na mjestu, broj 7 da se izgrađuje najvećom mogućom brzinom. Izaberite onaj broj koji po Vašem mišljenju najbolje odražava trenutnu brzinu kojom se izgrađuje Europa.
-------	---

QA13b	A koja brojka najbolje odražava brzinu koju biste Vi željeli?
-------	---

(POKAŽI KARTICU SKALE)

	(196)	(197)
PROČITAJ	QA13a	QA13b
	TRENUTNA BRZINA	ŽELJENA BRZINA
Stoji na mjestu	1	1
	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
	6	6
Izgrađuje se najvećom mogućom brzinom	7	7
Ne zna	8	8

EB64.2 QA17a&b

QA14	Koristeći ovu skalu, koliko mislite da znate o Europskoj uniji, njejoj politici i institucijama?
------	--

(POKAŽI KARTICU SKALE)

										(198-199)
Ne znam baš ništa							Znam jako puno			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Ne zna 11

EB65.2 QA19

QA15	Tražite li informacije o Europskoj uniji, njezinoj politici, njezinim institucijama ...?
------	--

(POKAŽI KARTICU - PROČITAJ - SAMO JEDAN ODGOVOR)

	(200)
Često	1
Ponekad	2
Rijetko	3
Nikad	4
NZ	5

QA16	Je li Vam lako ili ne pronaći informacije o Europskoj uniji, njezinoj politici, njezinim institucijama?
------	---

(POKAŽI KARTICU - PROČITAJ - SAMO JEDAN ODGOVOR)

	(201)
Jako lako	1
Donekle lako	2
Donekle teško	3
Jako teško	4
NZ	5

QA17	Jeste li znali da imate pravo tražiti pristup neobjavljenim dokumentima institucija Europske unije?
------	---

	(202)
Da	1
Ne	2

QA18	Jeste li čuli za...?
------	----------------------

	(PROČITAJ)	DA	NE	NE ZNA
(203)	1 Europski parlament	1	2	3
(204)	2 Europsku komisiju	1	2	3
(205)	3 Vijeće Europske unije	1	2	3
(206)	4 Sud pravde Europskih zajednica	1	2	3
(207)	5 Europskog pravobranitelja	1	2	3
(208)	6 Europsku središnju banku	1	2	3
(209)	7 Europski revizijski sud	1	2	3
(210)	8 Odbor regija Europske unije	1	2	3
(211)	9 Odbor za ekonomska i socijalna pitanja Europske unije	1	2	3

EB65.2 QA23 (1-4, 6) - EB64.2 QA26 (5, 7-9)

QA19	I još mi recite za svako od njih, jeste li mu skloni vjerovati ili mu niste skloni vjerovati?
------	---

	PROČITAJ	SKLON VJEROVAT I	NIJE SKLON VJEROVAT I	NE ZNA
(212)	1 Europski parlament	1	2	3
(213)	2 Europska komisija	1	2	3
(214)	3 Vijeće Europske unije	1	2	3
(215)	4 Sud pravde Europskih zajednica	1	2	3
(216)	5 Europski pravobranitelj	1	2	3
(217)	6 Europska središnja banka	1	2	3
(218)	7 Europski revizijski sud	1	2	3
(219)	8 Odbor regija Europske unije	1	2	3
(220)	9 Odbor za ekonomska i socijalna pitanja Europske unije	1	2	3

EB65.2 QA25 (ITEMS 1-4, 6) - EB64.2 QA27 (ITEMS 5, 7-9)

QA20	Molim vas da mi za svaku od sljedećih izjava vezanih uz Europsku uniju kažete da li ju smatrate točnom ili netočnom.
------	--

	(PROČITAJ)	TOČNO	NETOČNO	NE ZNA
--	------------	-------	---------	--------

(221)	1	Europska unija trenutno ima petnaest zemalja članica	1	2	3
(222)	2	Građani Europske unije neposredno biraju zastupnike u Europski parlament	1	2	3
(223)	3	Svaki šest mjeseci druga zemlja članica preuzima predsjedavanje Europskom unijom	1	2	3

EB65.2 QA26 TREND MODIFIED

QA23	Prema Vašem mišljenju, koja su dva najveća problema s kojima se Hrvatska trenutno suočava?
------	--

(POKAŽI KARTICU - PROČITAJ - NAJVIŠE 2 ODGOVORA)
--

	(252-267)
Kriminal	1,
Ekonomska situacija	2,
Rast cijena/inflacija	3,
Oporezivanje	4,
Nezaposlenost	5,
Terorizam	6,
Obrana/vanjski poslovi	7,
Stambena pitanja	8,
Imigracija	9,
Sustav zdravstvene zaštite	10,
Obrazovni sustav	11,
Mirovine	12,
Zaštita okoliša	13,
Pitanja vezana uz energetiku	14,
Ostalo (NE ČITAJ)	15,
Ne zna	16,

EB65.2 QA28a TREND MODIFIED

QA24	Za svako od sljedećih područja, smatrate li da bi odluke trebala donositi hrvatska Vlada ili bi se odluke trebale donositi zajednički u Europskoj uniji kada Hrvatska postane članicom?
------	---

	PROČITAJ - ROTIRAJ	HRVATSKA VLADA	ZAJEDNIČ KI U EUROPSK OJ UNIJI	NZ
--	--------------------	-------------------	---	----

(268)	1	Borba protiv kriminala	1	2	3
(269)	2	Porezna politika	1	2	3
(270)	3	Borba protiv nezaposlenosti	1	2	3
(271)	4	Borba protiv terorizma	1	2	3
(272)	5	Obrana i vanjski poslovi	1	2	3
(273)	6	Imigracija	1	2	3
(274)	7	Sustav obrazovanja	1	2	3
(275)	8	Mirovine	1	2	3
(276)	9	Zaštita okoliša	1	2	3
(277)	10	Zdravstvena i socijalna zaštita	1	2	3
(278)	11	Poljoprivreda i ribarstvo	1	2	3
(279)	12	Zaštita potrošača	1	2	3
(280)	13	Znanstvena i tehnološka istraživanja	1	2	3
(281)	14	Pomoć regijama s ekonomskim poteškoćama	1	2	3
(282)	15	Energetika	1	2	3
(283)	16	Konkurentnost	1	2	3

EB64.2 Q31 TREND MODIFIED

QA25	Što mislite o sljedećim izjavama? Molim Vas da mi za svaku izjavu kažete jeste li za ili protiv nje
------	---

	(PROČITAJ - ROTIRAJ)	ZA	PROTIV	NE ZNA
--	----------------------	----	--------	--------

(284)	1	Europska monetarna unija s jednom jedinstvenom valutom, eurom	1	2	3
(285)	2	Jedinstvena zajednička vanjska politika zemalja članica Europske unije prema ostalim zemljama	1	2	3
(286)	3	Zajednička obrambena i sigurnosna politika među zemljama članicama Europske unije	1	2	3
(287)	4	Daljnje proširenje Europske unije koje bi u budućnosti uključivalo i druge zemlje	1	2	3
(288)	5	Ustav za Europsku uniju	1	2	3
(289)	6	Veća brzina izgradnje Europe u jednoj grupi zemalja od one u ostalim zemljama	1	2	3

EB65.2 QA30

QA26	Možete li odabrati sa sljedeće liste tri aktivnosti koje bi bile, prema Vašem mišljenju, prioriteti u Europskoj uniji?
------	--

(POKAŽI KARTICU – PROČITAJ – NAJVIŠE 3 ODGOVORA)

	(290-307)
(VERZIJA UPITNIKA A) Primanje novih zemalja članice	1,
(VERZIJA UPITNIKA B) Priprema novog proširenja Europske unije	2,
Približiti se europskim građanima, na primjer tako što bi im se dalo više informacija o Europskoj uniji, njejoj politici i institucijama	3,
Uspješno uvoditi jedinstvenu europsku valutu euro	4,
Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti	5,
Zaštita okoliša	6,
Zaštita potrošača i zajamčenost kakvoće proizvoda	7,
Suzbijanje nezaposlenosti	8,
Reforma institucija Europske unije i njihovog načina rada	9,
(VERZIJA UPITNIKA A) Suzbijanje organiziranog kriminala i trgovine drogom	10,
(VERZIJA UPITNIKA B) Suzbijanje organiziranog kriminala	11,
Zagovarati političku i diplomatsku važnost Europske unije u svijetu	12,
Održavanje mira i sigurnosti u Europi	13,
Zajamčenost prava pojedinaca i poštovanje demokratskih principa u Europi	14,
Borba protiv terorizma	15,
Suzbijanje ilegalne imigracije	16,
Nešto drugo (NE ČITAJ)	17,
Ne zna	18,

EB65.2 QA31 TREND MODIFIED

QA27	Prema Vašem mišljenju, trebaju li odluke koje se tiču obrambene politike Europe donositi nacionalne vlade, NATO ili Europska unija?
------	---

(MOGUĆ JE SAMO JEDAN ODGOVOR)

	(308)
Nacionalne vlade	1
NATO	2
Europska unija	3
Nešto drugo (NE ČITAJ)	4
NZ	5

EB64.2 QA35

QA28	Na što od sljedećeg se prema Vašem mišljenju potroši najveći dio budžeta Europske unije?
------	--

(POKAŽI KARTICU - PROČITAJ – MOGUĆ JE SAMO JEDAN ODGOVOR)

	(309)
Zaposlenje i socijalna pitanja	1
Poljoprivreda	2
Znanstvena istraživanja	3
Regionalne potpore	4
Vanjska politika i potpora zemljama izvan Europske unije	5
Administrativni troškovi, troškovi osoblja i zgrade	6
Nešto drugo (NE ČITAJ)	7
Ne zna	8

EB64.2 QA37

QA29a	Po Vašem mišljenju, biste li rekli da Sjedinjene Države igraju pozitivnu, negativnu ili ni pozitivnu ni negativnu ulogu što se tiče ...?
-------	--

	(PROČITAJ)	POZITIVN U	NEGATIVN U	NI POZITIVN U NI NEGATIVN U	NE ZNA
--	------------	---------------	---------------	---	--------

(310)	1	mira u svijetu	1	2	3	4
(311)	2	suzbijanja terorizma	1	2	3	4
(312)	3	rasta svjetske ekonomije	1	2	3	4
(313)	4	suzbijanja siromaštva u svijetu	1	2	3	4
(314)	5	zaštite okoliša	1	2	3	4

EB64.2 QA38a

QA29b	Po Vašem mišljenju, biste li rekli da Europska unija igra pozitivnu, negativnu ili ni pozitivnu ni negativnu ulogu što se tiče ...?
-------	---

	(PROČITAJ)	POZITIVN U	NEGATIVN U	NI POZITIVN U NI NEGATIVN U	NE ZNA
--	------------	---------------	---------------	---	--------

(315)	1	mira u svijetu	1	2	3	4
(316)	2	suzbijanja terorizma	1	2	3	4
(317)	3	rasta svjetske ekonomije	1	2	3	4
(318)	4	suzbijanja siromaštva u svijetu	1	2	3	4
(319)	5	zaštite okoliša	1	2	3	4

EB64.2 QA38b

QA30	Vidite li sebe ikada ne samo kao građanina Hrvatske već i kao Europljanina? Događa li Vam se to često, ponekad ili nikad?
------	---

(NACIONALNOST KAKO JE SPECIFICIRANA U PITANJU BR. 1 OVOG UPITNIKA - MOGUĆ JE SAMO JEDAN ODGOVOR)

	(320)
Često	1
Ponekad	2
Nikad	3
NZ	4

EB64.2 QA39

QA31	Biste li rekli da ste vrlo ponosni, prilično ponosni, ne naročito ponosni ili uopće niste ponosni što ste građanin Hrvatske?
------	--

(NACIONALNOST KAKO JE SPECIFICIRANA U PITANJU BR. 1 OVOG UPITNIKA - MOGUĆ JE SAMO JEDAN ODGOVOR)

	(321)
Vrlo ponosan	1
Prilično ponosan	2
Ne naročito ponosan	3
Nisam uopće ponosan	4
Ne zna	5

EB64.2 QA41

QA32	Biste li rekli da ste vrlo ponosni, prilično ponosni, ne naročito ponosni ili uopće niste ponosni što ste Europljanin?
------	--

(MOGUĆ JE SAMO JEDAN ODGOVOR)

	(322)
Vrlo ponosan	1
Prilično ponosan	2
Ne naročito ponosan	3
Nisam uopće ponosan	4
Ne osjećam se Europljaninom	5
Ne zna	6

EB64.2 QA42

QA33	Za svaku od slijedećih zemalja recite jeste li za ili protiv da ta zemlja u budućnosti postane dio Europske unije?
------	--

(ROTIRAJ)

	(PROČITAJ)	Za	Protiv	Ne zna
(323)	1 Švicarska	1	2	3
(324)	2 Norveška	1	2	3
(325)	3 Bosna i Hercegovina	1	2	3
(326)	4 Hrvatska	1	2	3
(327)	5 Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija (BJRM)	1	2	3
(328)	6 Srbija	1	2	3
(329)	7 Crna Gora	1	2	3
(330)	8 Island	1	2	3
(331)	9 Albanija	1	2	3
(332)	10 Bugarska	1	2	3
(333)	11 Rumunjska	1	2	3
(334)	12 Ukrajina	1	2	3
(335)	13 Turska	1	2	3

EB64.2 QA44 TREND MODIFIED

QA34	Za svaku od slijedećih izjava recite slažete li se s njom u potpunosti, uglavnom se slažete, uglavnom se ne slažete ili se uopće ne slažete s njom?
------	---

(POKAŽI KARTICU)

		Slažem se u potpunosti	Uglavnom se slažem	Uglavnom se ne slažem	Uopće se ne slažem	Ne zna
(336)	1 Turska svojim geografskim položajem djelomično pripada u Europu	1	2	3	4	5
(337)	2 Turska svojom povješću djelomično pripada u Europu	1	2	3	4	5
(338)	3 Ulazak Turske u Europsku uniju ojačat će sigurnost u toj regiji	1	2	3	4	5
(339)	4 Kulturalne razlike između Turske i zemalja članica Europske unije prevelike su da bi se Turskoj dopustio ulazak u EU	1	2	3	4	5
(340)	5 Ulazak Turske u Uniju pogodovat će pomlađivanju sve starije europske populacije	1	2	3	4	5
(341)	6 Tursko članstvo bi moglo povećati rizik od imigracije u razvijenije zemlje Europske unije	1	2	3	4	5
(342)	7 Da bi ušla u Europsku uniju u narednih deset godina, Turska će morati sustavno poštivati ljudska prava	1	2	3	4	5
(343)	8 Da bi ušla u Europsku uniju za otprilike deset godina, Turska će morati značajno popraviti stanje svog gospodarstva.	1	2	3	4	5

EB64.2 QA45 TREND MODIFIED

QA35	S obzirom na ono što znate, biste li rekli da ste za ili protiv Europskog Ustava?
------	---

(PROČITAJ – SAMO JEDAN ODGOVOR)

	(344)
U potpunosti za	1
Uglavnom za	2
Uglavnom protiv	3
U potpunosti protiv	4
Ne zna	5

EB65.2 QB2 FILTER MODIFIED

QA36	Za svaku od sljedećih izjava recite slažete li se s njom u potpunosti, uglavnom se slažete, uglavnom se ne slažete ili se uopće ne slažete. Ukoliko sve zemlje članice usvoje Ugovor o ustavu za Europu, to će Europsku uniju učiniti ...
------	---

(JEDAN ODGOVOR U RETKU)

	(PROČITAJ)	Slažem se u potpunosti	Uglavnom se slažem	Uglavnom se ne slažem	Uopće se ne slažem	Ne zna
(345)	1 Demokratičnijom	1	2	3	4	5
(346)	2 Učinkovitijom	1	2	3	4	5
(347)	3 Transparentnijom	1	2	3	4	5
(348)	4 Snažnijom u svijetu	1	2	3	4	5
(349)	5 Ekonomski konkurentnijom	1	2	3	4	5
(350)	6 Socijalno svjesnijom	1	2	3	4	5

EB65.2 QB3 (ITEMS 1-3) EB65.2 QB4 (ITEMS 4-6)

QA38	Koja od sljedeće dvije tvrdnje najbolje opisuje Vaše mišljenje?
------	---

(PROČITAJ - SAMO JEDAN ODGOVOR)

	Europski Ustav je potreban kako bi osigurao da europske institucije dobro rade	(352)
	Europski Ustav nije potreban kako bi osigurao da europske institucije dobro rade	1
	NZ	2
		3

EB64.2 QA50

QA39	Molim Vas da mi za svako od sljedećeg kažete je li prema vašem mišljenju Europska unija ispred, iza ili na istom nivou kao i Sjedinjene Države.
------	---

(POKAŽI KARTICU – JEDAN ODGOVOR PO RETKU)

	(PROČITAJ)	Ispred	Iza	Na istom nivou	Ne zna
(353)	1 Znanstvena istraživanja	1	2	3	4
(354)	2 Medicinska istraživanja	1	2	3	4
(355)	3 Zaštita okoliša	1	2	3	4
(356)	4 Inovativna tehnologija	1	2	3	4
(357)	5 Sustav zdravstvene zaštite	1	2	3	4
(358)	6 Obrazovanje	1	2	3	4
(359)	7 Borba protiv socijalne nejednakosti	1	2	3	4
(360)	8 Borba protiv nezaposlenosti	1	2	3	4
(361)	9 Borba protiv diskriminacije	1	2	3	4
(362)	10 Otvaranje tvrtki	1	2	3	4

EB64.2 QA53

QA40	Jedinstveno tržište povećalo je konkurentnost u brojnim područjima kao što su prijevoz, telekomunikacijske usluge, bankarske i osiguravajuće usluge. Općenito, biste li rekli da to ima ... učinak?
------	---

(PROČITAJ - SAMO JEDAN ODGOVOR)

	(363)
Vrlo pozitivan	1
Uglavnom pozitivan	2
Uglavnom negativan	3
Vrlo negativan	4
Niti pozitivan niti negativan (NE ČITAJ)	5
NZ	6

EB64.2 QA54

QA41	U usporedbi sa situacijom od prije 10 godina, smatrate li da su hrvatske tvrtke na međunarodnom tržištu sada više, manje ili jednako konkurentne zahvaljujući jedinstvenom tržištu?
------	---

(PROČITAJ - SAMO JEDAN ODGOVOR)

	(364)
Više	1
Manje	2
Jednako	3
NZ	4

QA43	Koja je od dvije sljedeće tvrdnje bliža Vašem stavu o globalizaciji?
------	--

(PROČITAJ - SAMO JEDAN ODGOVOR)

	(372)
Globalizacija predstavlja dobru priliku za hrvatske tvrtke zahvaljujući otvaranju tržišta	1
Globalizacija predstavlja prijetnju zapošljavanju i tvrtkama u Hrvatsko	2
NZ	3

EB65.1 QA17

QA44	Možete li mi reći smatrate li da globalizacija ima donekle pozitivan ili donekle negativan učinak na sljedeća područja?
------	---

(POKAŽI KARTICU - JEDAN ODGOVOR U RETKU)

	(PROČITAJ)	Donekle pozitivan učinak	Donekle negativan učinak	Bez utjecaja (NE ČITAJ)	NZ
--	------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------	----

(373)	1	Gospodarski rast u našoj zemlji	1	2	3	4
(374)	2	Solidarnost među zemljama	1	2	3	4
(375)	3	Znanstveni i tehnički napredak	1	2	3	4
(376)	4	Demokracija na svjetskom nivou	1	2	3	4
(377)	5	Kvaliteta javnih službi	1	2	3	4
(378)	6	Nejednakost među zemljama	1	2	3	4
(379)	7	Zapošljavanje u našoj zemlji	1	2	3	4
(380)	8	Okoliš	1	2	3	4
(381)	9	Zdravlje	1	2	3	4

QA45a	U kojoj mjeri se slažete ili ne slažete sa sljedećom tvrdnjom: Europska unija nam pomaže u zaštiti od negativnih učinaka globalizacije.
-------	---

(PROČITAJ – SAMO JEDAN ODGOVOR)

(382)

Slažem se u potpunosti	1
Uglavnom se slažem	2
Uglavnom se ne slažem	3
Uopće se ne slažem	4
NZ	5

EB64.2 QA56 FILTER + TREND MODIFIED

QA45b	U kojoj mjeri se slažete ili ne slažete sa sljedećom tvrdnjom: Europska unija omogućuje svojim građanima da imaju što veću korist od pozitivnih učinaka globalizacije.
-------	--

(PROČITAJ - SAMO JEDAN ODGOVOR)

(383)

Slažem se u potpunosti	1
Uglavnom se slažem	2
Uglavnom se ne slažem	3
Uopće se ne slažem	4
NZ	5

QA46	Koju bi od sljedećih izjava Vi stavili kao prioritetnu za poboljšanje rezultata europskog gospodarstva?
------	---

(PROČITAJ - NAJVIŠE 3 ODGOVORA)

(384-391)

Povećati legalni broj radnih sati	1,
Poboljšati obrazovanje i profesionalno usavršavanje	2,
Investirati u razvoj i inovacije	3,
Potpomoći otvaranje firmi	4,
Efikasnije koristiti energiju	5,
Investirati u prijevoznu infrastrukturu (autoceste, željezničke pruge, itd.)	6,
Nešto drugo (NE ČITAJ)	7,
Ne zna	8,

EB65.2 QC5

QA47	Molim vas da mi za svaku od sljedećih tvrdnji kažete da li se s njom...?
------	--

(POKAŽI KARTICU SKALE - JEDAN ODGOVOR U RETKU)

	(PROČITAJ)	Slazem se u potpunosti	Uglavnom se slažem	Uglavnom se ne slažem	Uopće se ne slažem	NZ
(392)	1 Država se previše upliće u naše živote	1	2	3	4	5
(393)	2 Trebamo više jednakosti i pravde čak i po cijenu manjih sloboda za pojedinca	1	2	3	4	5
(394)	3 Danas ima previše tolerancije. Kriminalce treba kažnjavati mnogo strože	1	2	3	4	5
(395)	4 Građani bi trebali više aktivno sudjelovati u politici u Hrvatskoj	1	2	3	4	5
(396)	5 Imigranti mnogo doprinose Hrvatskoj.	1	2	3	4	5
(397)	6 (VERZIJA UPITNIKA A) Gospodarski rast mora biti prioritet za Hrvatsku, čak i ako loše djeluje na okoliš	1	2	3	4	5
(398)	7 (VERZIJA UPITNIKA B) Zaštita okoliša treba biti prioritet u Hrvatskoj čak i ako loše djeluje na ekonomski rast	1	2	3	4	5
(399)	8 Slobodna konkurencija je najbolja garancija za ekonomski napredak	1	2	3	4	5
(400)	9 Mjesto religije u našem društvu je previše važno	1	2	3	4	5
(401)	10 Osobna upotreba kanabisa (marihuane) trebala bi biti legalizirana diljem Europe	1	2	3	4	5
(402)	11 Istospolni brakovi trebali bi biti dozvoljeni diljem Europe	1	2	3	4	5
(403)	12 Usvajanje djece trebalo bi biti omogućeno istospolnim parovima diljem Europe	1	2	3	4	5
(404)	13 Slobodno vrijeme bi trebalo biti važnije od posla	1	2	3	4	5

EB60.1 Q37 TREND MODIFIED

QA48a	Koje tri vrijednosti sa sljedećeg popisa su Vama osobno najvažnije?
-------	---

(POKAŽI KARTICU - PROČITAJ - MOGUĆE NAJVIŠE 3 ODGOVORA)

	(405-418)
Vladavina zakona	1,
Poštivanje ljudskog života	2,
Ljudska prava	3,
Osobna sloboda	4,
Demokracija	5,
Mir	6,
Jednakost	7,
Solidarnost, pomoć drugima	8,
Tolerancija	9,
Religija	10,
Samoispunjenje	11,
Poštivanje drugih kultura	12,
Ništa od navedenog (NE ČITAJ)	13,
NZ	14,

EB60.1 Q36a

QA48b	Koje tri od sljedećih vrijednosti najbolje predstavljaju Europsku uniju?
-------	--

(POKAŽI KARTICU - PROČITAJ - MOGUĆE NAJVIŠE 3 ODGOVORA)

	(419-432)
Vladavina zakona	1,
Poštivanje ljudskog života	2,
Ljudska prava	3,
Osobna sloboda	4,
Demokracija	5,
Mir	6,
Jednakost	7,
Solidarnost, pomoć drugima	8,
Tolerancija	9,
Religija	10,
Samoispunjenje	11,
Poštivanje drugih kultura	12,
Ništa od navedenog (NE ČITAJ)	13,
NZ	14,

EB60.1 Q36b TREND SLIGHTLY MODIFIED

QA49	Prema Vašem mišljenju, kada govorimo o zajedničkim vrijednostima, jesu li zemlje članice Europske unije?
------	--

(PROČITAJ - SAMO JEDAN ODGOVOR)

	(433)
Vrlo bliske jedna drugoj	1
Donekle bliske jedna drugoj	2
Donekle udaljene jedna od druge	3
Vrlo udaljene jedna od druge	4
NZ	5

QA50	Za koje dvije od sljedećih stvari, ako ijednu, biste rekli da su od najveće koristi za budućnost Europe?
------	--

(POKAŽI KARTICU - PROČITAJ - MOGUĆE NAJVIŠE 2 ODGOVORA)

Zajednički jezik	1,
Dobro određene vanjske granice Europske unije	2,
Uvođenje eura u sve zemlje Europske unije	3,
Podjednaki životni standardi	4,
Zajednička vojska	5,
Zajednički Ustav	6,
Ništa (NE ČITAJ)	7,
Nešto drugo (NE ČITAJ - NAVEDI)	8,
NZ	9,

(434-442)

EB65.1 QA11

QA51	Kako biste procijenili trenutačno stanje svakog od slijedećih?
------	--

(POKAŽI KARTICU)

	(PROČITAJ)	Vrlo dobro	Prilično dobro	Prilično loše	Vrlo loše	Ne zna
--	------------	------------	----------------	---------------	-----------	--------

(443)

1	Stanje u hrvatskom gospodarstvu	1	2	3	4	5
---	---------------------------------	---	---	---	---	---

(444)

2	Stanje u europskom gospodarstvu	1	2	3	4	5
---	---------------------------------	---	---	---	---	---

(445)

3	Stanje sa zaposlenjem u Hrvatskoj	1	2	3	4	5
---	-----------------------------------	---	---	---	---	---

(446)

4	Stanje s okolišem u Hrvatskoj	1	2	3	4	5
---	-------------------------------	---	---	---	---	---

(447)

5	Stanje sa socijalnom pomoći u Hrvatskoj	1	2	3	4	5
---	---	---	---	---	---	---

EB63.4 QD1 TREND MODIFIED